



**Besluit
van de CRC van 24 juni 2021
betreffende de analyse van de enige heffingen ("one-time fees") en de maandelijkse huurprijs "SLA Pro Repair" van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad en voor toegang tot het breedbandaanbod**

INHOUDSOPGAVE

Deel I. Juridische en methodische aspecten	6
1. Inleiding	7
2. Reglementair kader	9
3. Procedure	11
3.1. Nationale raadpleging	11
3.2. Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit	11
3.3. Raadpleging van de regulatoren	11
3.4. Europese raadpleging	12
Deel II. Analyse van de kostenmodellen voor toegang tot het coax aansluitnetwerk	13
4. Introductie tot de kostenmodellen	14
4.1. Tariefbepaling	14
4.2. Niet-gemodelleerde diensten	17
4.2.1. Implementatiekosten	17
4.2.1.1. Inleiding	17
4.2.1.2. Principe van de implementatiekosten	18
4.2.1.3. "Standaard" aanvragen	20
4.2.1.4. "Specifieke" aanvragen of voorafgaande informatie	25
4.2.2. Interconnectiekosten	25
4.2.3. Kabelmaatschappij klachten	29
5. Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten	30
5.1. Activatie en installatie	30
5.1.1. Introductie	30
5.1.2. Analyse	32
5.1.2.1. Specifieke opmerkingen over de berekening van de gemodelleerde diensten	32
5.1.2.2. Het toevoegen van een "clawback" mechanisme	32
5.1.2.3. Activatie van een nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé	33
5.1.2.4. Installatie van een nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé	33
5.1.2.5. De installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties bij VOO NV en Brutélé	33
5.1.2.6. "Complexe" aansluitingen bij VOO NV en Brutélé	34
5.1.2.7. Het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting bij VOO NV en Brutélé	34
5.1.2.8. Installatie van een standaard dropkabel bij VOO NV en Brutélé	34
5.1.3. Conclusie	35
5.2. De-activatie en de-installatie	36
5.2.1. Introductie	36
5.2.2. Analyse	36
5.2.2.1. De-activatie van een lijn bij VOO NV en Brutélé	36
5.2.2.2. Het ontbreken van een tarief voor de-installatie door een begunstigde operator ..	36
5.2.2.3. Verschil tussen kost voor installatie en de-installatie binnen Single Visit	37
5.2.3. Conclusie	37
5.3. Reparatie	38
5.3.1. Introductie	38

5.3.2.	<i>Analyse</i>	39
5.3.2.1.	Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen .	39
5.3.2.2.	Aanpassing van het "Wrongful Repair Request" tarief bij Telenet.....	40
5.3.2.3.	Een opsplitsing van het "Wrongful Repair Request" tarief.....	40
5.3.3.	<i>Conclusie</i>	40
5.4.	De SLA Pro kosten	41
5.4.1.	<i>Introductie</i>	41
5.4.2.	<i>Analyse</i>	41
5.4.3.	<i>Conclusie</i>	45
5.5.	Colocatie/co-mingling.....	45
5.5.1.	<i>Introductie</i>	45
5.5.2.	<i>Analyse</i>	46
5.5.3.	<i>Conclusie</i>	46
5.6.	Ondersteunende diensten	46
5.6.1.	<i>Introductie</i>	46
5.6.2.	<i>Analyse</i>	47
5.6.2.1.	Migraties en configuraties van profielen en producten.....	47
5.6.2.2.	Het annuleren en herinboeken van een technikerbezoek	48
5.6.2.3.	Useless visit	49
5.6.2.4.	Massamigraties.....	49
5.6.2.5.	Technische ondersteuning.....	50
5.6.3.	<i>Conclusie</i>	50
5.7.	Ondersteunende diensten voor digitale tv-kanalen.....	51
5.7.1.	<i>Introductie</i>	51
5.7.2.	<i>Analyse</i>	51
5.7.2.1.	De uurtarieven van de interne werknemers voor de implementatie van een eigen en gedeeld tv-kanaal	51
5.7.2.2.	Het toevoegen van een gedeeld tv-kanaal.....	52
5.7.2.3.	Het toevoegen van een eigen tv-kanaal	52
5.7.3.	<i>Conclusie</i>	54
6.	Analyse van de overhead- en IT-kosten.....	56
7.	Tarifering	58
7.1.	De (de-)activatiediensten	58
7.1.1.	<i>Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer"</i>	59
7.1.2.	<i>Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Visit"</i>	60
7.1.3.	<i>Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Dual Visit"</i>	60
7.1.4.	<i>Installatie van een standaard dropkabel met activatie binnen "Single Visit / Dual Visit"</i>	61
7.1.5.	<i>Complexe installatie van een dropkabel met activatie</i>	62
7.1.6.	<i>De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"</i>	63
7.1.7.	<i>De-activatie van een lijn binnen "Single Visit"</i>	63
7.1.8.	<i>Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk</i>	64
7.1.9.	<i>Connect My Home</i>	66
	<i>Conclusie</i>	68
7.2.	Ondersteunende diensten voor installaties.....	69
7.2.1.	<i>Wijziging van profiel</i>	69
7.2.2.	<i>Wijziging van product</i>	69
7.3.	Reparaties	71
7.3.1.	<i>Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen</i>	71
7.3.2.	<i>Reparatie door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage"</i>	72

8.	Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen.....	75
8.1.	Besluit en inwerkingtreding	75
8.2.	Beroepsmogelijkheden	79
8.3.	Ondertekening	79
Deel III.	Bijlagen.....	80
Bijlage 1.	Samenvatting van de reacties op de openbare raadpleging	81

Voorafgaande bepaling

1. Dit besluit wordt aangenomen door de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector (hierna genoemd de CRC) in het kader van en overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie.
2. Op 26 april 2021 heeft het BIPT aan de CSA, de VRM en de Medienrat zijn ontwerpbesluit betreffende de analyse van de enige heffingen ("one-time fees") en de maandelijkse huurprijs "SLA Repair" van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad en voor toegang tot het breedbandaanbod overgemaakt, overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het voormelde akkoord. Conform artikel 3, tweede paragraaf, van dat akkoord, heeft de CSA op 29 april 2021 gevraagd om dit ontwerpbesluit voor te leggen aan de CRC.
3. Op 12 mei 2021 is de CRC bijeengekomen om, na overleg, het ontwerpbesluit betreffende de analyse van de enige heffingen ("one-time fees") en de maandelijkse huurprijs "SLA Repair" van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad en voor toegang tot het breedbandaanbod aan te nemen om ze voor te leggen aan de Europese Commissie, BEREC en de andere NRI's.
4. Dit besluit moet dus worden gezien in het kader van die samenwerking. De CRC maakt daarin de analyses en conclusies die door het BIPT zijn voorgesteld in het ontwerpbesluit dat voorgelegd is aan de CSA, de VRM en de Medienrat tot de hare, maar met, indien van toepassing, de wijzigingen die de CRC daarin heeft aangebracht in het kader van de samenwerking tussen de regulators.

Deel I. Juridische en methodische aspecten

1. Inleiding

5. De wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna de wet van 13 juni 2005) en de wet van 5 mei 2017 betreffende de audiovisuele mediadiensten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (hierna de wet van 5 mei 2017) bepalen dat de operatoren die op een markt over een sterke machtspositie beschikken na afloop van de analyse van deze markt (onder andere) verplichtingen inzake toegang, non-discriminatie, kostenbasering en transparantie opgelegd kunnen krijgen.¹
6. Op 29 juni 2018 heeft de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector een reeks beslissingen genomen met betrekking tot de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep (hierna de CRC besluiten van 29 juni 2018). In die beslissingen worden een aantal maatregelen opgelegd aan Telenet, VOO NV² en Brutélé (hierna ook de kabeloperatoren genoemd). Telenet, VOO NV en Brutélé moeten hun netwerk openstellen voor alternatieve operatoren door de volgende diensten aan te bieden:
 - Aan derden toegang verlenen tot bitstream³;
 - Toegang tot het digitale- en analoge-tv-aanbod⁴.
7. Bovendien zijn Telenet, VOO NV en Brutélé onderworpen aan een verplichting inzake prijscontrole en kostentoe rekening aangaande hun wholesaleprijzen.⁵ Dit besluit stelt de tarieven op die gefactureerd worden aan de alternatieve operatoren voor prestaties uitgevoerd door de kabeloperatoren in het kader van hun referentieaanbiedingen voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod.
8. Voor wat betreft elementen die enkel het digitale en analoge tv-aanbod aangaan, behandelt dit besluit alleen de referentieaanbiedingen van Telenet en Brutélé gezien het BIPT voor deze materie enkel bevoegd is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.
9. Het BIPT heeft in samenspraak met Telenet, VOO NV en Brutélé en de betrokken operatoren beslist om het opstellen van de tarieven te beperken tot de volgende activiteiten:
 - 9.1. Activatie van een (nieuwe) lijn;
 - 9.2. Installatie van een (nieuwe) lijn (door een techniker van de kabeloperator of door een gecertificeerde techniker);
 - 9.3. Installatie van een nieuwe dropkabel of vervanging van een bestaande dropkabel door een techniker van de kabeloperator;

¹ Overeenkomstig artikel 58 – 62 van de wet van 13 juni 2005 en artikel 47 – 51 van de wet van 5 mei 2017.

² Voorheen Nethys genaamd. VOO NV is, samen met Brutélé, actief onder het merk VOO.

³ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, §§ 2312 e.v.

⁴ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, §§ 2878 e.v.

⁵ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, sectie 31.5 en 40.5.

- 9.4. De-activatie en de-installatie;
 - 9.5. SLA Pro Repair;
 - 9.6. Verschillende diensten gerelateerd aan co-locatie/co-mingling;
 - 9.7. Ondersteunende diensten voor installaties ("Wrongful Repair Request", "Useless Visit", "Appointment Change", Migratie van profielen of producten,...);
 - 9.8. Ondersteunende diensten voor TV kanalen.
10. Door de omvang en complexiteit van deze kostenmodellen werd beslist om beroep te doen op een consultant die het BIPT zal bijstaan met deze analyse. Axon Partners (hierna "Axon") werd na een algemene offerteaanvraag met Europese bekendmaking als beste bevonden.
 11. Ter voorbereiding van het opstellen van de kostenmodellen hebben het BIPT en Axon verscheidende dataverzoeken verstuurd naar Telenet, VOO NV en Brutélé. De bezorgde gegevens dienden voldoende onderbouwd te worden door hen; het BIPT en Axon hebben er steeds op gelet dat dit het geval was. Wanneer er twijfel ontstond over bepaalde gegevens werd gekeken naar alternatieven, zoals benchmarks bij andere operatoren.
 12. Het BIPT en Axon hebben op basis van de bezorgde gegevens van Telenet, VOO NV en Brutélé een kostenmodel opgesteld voor de hierboven besproken diensten. De resultaten hiervan worden nu in dit besluit besproken.
 13. Na de consultatie van het ontwerpbesluit, ontving het BIPT verscheidene reacties van operatoren aangaande de wijze waarop de verschillende tarieven dienen toegepast te worden. Het BIPT heeft daarom beslist om de structuur van het finale besluit aan te passen.
 14. In hoofdstuk 4. "Introductie tot de kostenmodellen" wordt nu verduidelijkt welke kostelementen in rekening worden genomen om de totale kosten te berekenen. Vervolgens worden in hoofdstuk 5. "Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten" de kostelementen die relevant zijn voor de verschillende diensten besproken. In hoofdstuk 6. "Analyse van de overhead- en IT-kosten" worden de markups besproken die nog bovenop de kostelementen in rekening dienen genomen te worden. Het laatste hoofdstuk 7. "Tarifiering" beschrijft de exacte manier waarop de tarieven moeten gecombineerd worden en onder welke voorwaarden deze tarieven mogen aangerekend worden.
 15. Met betrekking tot de verwijzingen in dit besluit naar de artikelen en delen van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod verwijst dit besluit de lezer naar de versies van de referentieaanbiedingen die werden geconsulteerd door het BIPT op 14 april 2020, en de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de goedkeuring van de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod (hierna de "besluiten aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet").

2. Reglementair kader

16. Conform artikel 62, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische-communicatie (hierna "de wet van 13 juni 2005"), kunnen verplichtingen tot prijscontrole en kostentoerekeningssystemen worden opgelegd aan ondernemingen die aangewezen zijn als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt:

"Art. 62. Het Instituut kan overeenkomstig artikel 55, paragrafen 3 en 4/1, verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten en prijscontrole opleggen, inclusief verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen, voor het verlenen van specifieke interconnectie- en/of toegangstypes, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken operator de prijzen door het ontbreken van werkelijke concurrentie op een buitensporig hoog peil kan handhaven of de marges kan uithollen, ten nadele van de eindgebruikers.

Wanneer het Instituut een van deze verplichtingen aan een operator oplegt, wordt rekening gehouden met de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening.

Om investeringen door de operator in nieuwegeneratienetwerken aan te moedigen, houdt het Instituut rekening met de door de operator gedane investeringen, en staat het toe dat hij een redelijke opbrengst krijgt uit zijn gepaste kapitaalbreng, waarbij alle risico's die specifiek verband houden met een bepaald nieuw netwerkproject in beschouwing worden genomen.

§ 2. Iedere operator onderworpen aan een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven, verstrekt aan het Instituut, wanneer dit erom verzoekt, het bewijs van de naleving van die verplichting.

Het Instituut kan van een operator verlangen dat deze volledige verantwoording aflegt. Indien nodig kan het Instituut de aanpassing van de tarieven verlangen.

Voor de berekening van de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening, kan het Instituut boekhoudkundige en kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de operator gebruikte methoden.

§ 3. Wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld, publiceert het Instituut een beschrijving van dit kostentoerekeningssysteem met daarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels."

17. Artikel 51 van de wet van 5 mei 2017 betreffende de audiovisuele mediadiensten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad voorziet in een bijna identieke regeling met betrekking tot de mogelijkheid om prijscontrole en kostentoerekeningssystemen op te leggen aan ondernemingen die over een sterke machtspositie op de omroepmarkt beschikken.⁶
18. Overeenkomstig het CRC besluit van 29 juni 2018 zijn de kabeloperatoren verplicht om toegang te geven tot hun netwerk voor wat betreft het breedband en televisieaanbod.⁷ Dit besluit legt eveneens een verplichting inzake prijscontrole en kostentoerekening aangaande

⁶ Er wordt in dit artikel enkel bijkomend vermeld dat het BIPT rekening kan houden met geldende prijzen van vergelijkbare concurrerende markten.

⁷ Zie het CRC besluit van 29 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, hoofdstuk 31 en 40.

de wholesaleprijzen op aan Telenet, VOO NV en Brutélé.⁸ Verder voorziet hetzelfde besluit ook in een verplichting tot transparantie en non-discriminatie, wat de verplichting met zich meebrengt om een referentieaanbod op te stellen.

19. Het CRC besluit voorziet bovendien specifiek dat de tarieven voor de verwante diensten zoals de enige heffingen kostengeoriënteerd moeten zijn. De verplichting inzake kostenoriëntering zal ten uitvoer worden gebracht aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt.⁹ Het BIPT zal hierbij zoveel mogelijk rekening houden met de methode voor de berekening van de kosten die de Europese Commissie aanbeveelt.¹⁰
20. Verder stelt het CRC besluit van 29 juni 2018 expliciet dat het BIPT de methode voor de berekening van de kosten zal kunnen wijzigen, aanpassen of preciseren, op zijn eigen initiatief of op het gerechtvaardigd verzoek van de marktspelers, op voorwaarde dat dergelijke wijzigingen nodig zouden zijn geworden door bijvoorbeeld technische ontwikkelingen, de evolutie van de kosten, ontwikkelingen op de markt of reglementaire aanpassingen. Het BIPT zal rekening houden met de behoefte om de stabiliteit te bewaren op de markt voor elektronische communicatie en op de omroepmarkt.¹¹
21. Deze verplichting is van toepassing op alle diensten die Telenet, VOO NV en Brutélé factureren aan de alternatieve operatoren voor centrale toegang tot het kabelnetwerk en toegang tot hun televisieplatform, de verwante diensten inbegrepen (waaronder de colocatie of de enige heffingen).
22. Op basis van dit CRC-besluit en de recent verkregen gegevens zal het BIPT de eenmalige kosten en het maandelijkse SLA Pro Repair tarief analyseren en de gepaste tarieven hierbij vastleggen.

⁸ Hierbij wordt er rekening gehouden met de kosten verbonden aan een efficiënte dienstverlening.

⁹ Overeenkomstig   2552-2553 en   3112-3113 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹⁰ Aanbeveling van de Commissie van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot nondiscriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken (2013/466/EU).

¹¹ Zie   2595 en   3118 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

3. Procedure

3.1. Nationale raadpleging

23. Overeenkomstig artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 biedt de Raad van het BIPT elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. Het BIPT mag overigens, op niet-discriminerende wijze, elke vorm van onderzoek en van openbare raadpleging organiseren (artikel 14 van de wet van 17 januari 2003).
24. Artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 verplicht het BIPT om een openbare raadpleging te houden "wanneer een ontwerpbesluit van het BIPT aanzienlijke gevolgen zou kunnen hebben voor een relevante markt".
25. De nationale raadpleging liep van 8 oktober 2020 tot 12 november 2020.
26. De bijdragen werden samengevat in Bijlage 1.

3.2. Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit

27. Krachtens artikel 55, §§ 4 en 4/1, van de wet van 13 juni 2005, legt het BIPT zijn besluiten inzake marktanalyses voor aan de Belgische Mededingingsautoriteit die over 30 dagen beschikt om een advies te verstrekken.
28. Er werd een ontwerpbesluit voorgelegd aan de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna: "BMA") op 26 maart 2021. Deze autoriteit heeft op 9 april 2021 haar advies hieromtrent aan het BIPT overgemaakt.
29. De Belgische Mededingingsautoriteit is van mening dat de bepalingen van het ontwerpbesluit redelijk lijken en geen specifieke commentaar behoeven van haar kant.

3.3. Raadpleging van de regulatoren

30. Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord¹² voorziet in de raadpleging door een reguleringsinstantie van de andere reguleringsinstanties voor elk ontwerpbesluit betreffende de elektronische-communicatienetwerken.
31. De geraadpleegde reguleringsinstanties beschikken over een termijn van 14 kalenderdagen om hun opmerkingen mee te delen aan de reguleringsinstantie die het ontwerp heeft voorgelegd. Binnen die termijn kan elk van de geraadpleegde reguleringsinstanties ook vragen om het ontwerpbesluit aanhangig te maken bij de CRC. De betrokken

¹² Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige (sic) Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, M.B., 28 december 2006, 75371.

reguleringsinstantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en bezorgt de gewijzigde ontwerpbeslissing aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken dan over een termijn van 7 kalenderdagen waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.

32. Een ontwerpbesluit is aan de mediaregulatoren meegedeeld op 26 april 2021.

3.4. Europese raadpleging

33. Artikel 141 van de wet van 13 juni 2005 legt de voorwaarden en regels vast die van toepassing zijn inzake raadpleging door het BIPT van de Europese Commissie, BEREC en de nationale regelgevende instanties (NRI's) van de andere lidstaten.
34. In toepassing van deze bepalingen heeft het BIPT zijn ontwerpbesluit op 12 mei 2021 aan de Europese Commissie genotificeerd. Het ontwerpbesluit is geregistreerd onder de code BE/2021/2320.
35. De Europese Commissie heeft haar advies verstrekt op 11 juni 2021 en heeft geen opmerkingen.

Deel II. Analyse van de kostenmodellen voor toegang tot het coax aansluitnetwerk

4. Introductie tot de kostenmodellen

4.1. Tariefbepaling

36. Voor de bepaling van deze tarieven wordt gebruik gemaakt van een bottom-up activity-based kostenmodel.
37. In de praktijk betekent dit dat er voor elke eenmalige kost, in de mate van het mogelijke, alle handelingen en eventuele andere kostelementen zijn geïdentificeerd die noodzakelijk zijn voor de efficiënte uitvoering van de desbetreffende taken.¹³ Hierbij wordt rekening gehouden met bepaalde praktische aspecten van het netwerk en van de interne organisatiestructuur van de kabeloperatoren.
38. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere aspecten van een efficiënte bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld het feit dat het automatiseren van vaak voorkomende handelingen efficiënt is. Op de opmerking van Orange Belgium en **vertrouwelijk** dat het onduidelijk is hoe het BIPT de efficiëntie beoordeeld heeft, antwoordt het BIPT dat, wanneer bij het opstellen van de kosten aanzienlijke verschillen optraden tussen de kabeloperatoren en indien deze uitsluitend te wijten waren aan verschillen in efficiëntie, door het BIPT een alternatieve kost werd bepaald op basis van de meest efficiënte operator.¹⁴ Het BIPT bevestigt dat de kosten die in rekening worden genomen enkel de manuele handelingen betreffen die nog dienen uitgevoerd te worden in het kader van elke betrokken dienst. De kosten voor de automatisatie van vaak voorkomende handelingen worden in rekening genomen via de IT-markup (zie hoofdstuk 6. "Analyse van de overhead- en IT-kosten").
39. Tijdens de preconsultatie over de kostenmodellen heeft Orange Belgium opgemerkt dat efficiëntiewinsten eveneens in rekening moeten gebracht worden. Hij verwijst hiervoor naar enkele kostenmodellen van andere regulatoren. Het BIPT is van mening dat, door een efficiënte operator te beschouwen, reeds rekening wordt gehouden met deze efficiëntiewinsten. Bovendien worden voor eenmalige tarieven typisch geen toekomstige efficiëntiewinsten in rekening gebracht, aangezien deze samen met de HMC-tarieven¹⁵ moeten bekeken worden. Het is niet duidelijk of de kostenmodellen waarnaar Orange Belgium verwijst, ook eenmalige tarieven behandelen.
40. In zijn reactie op de consultatie, vraagt Orange Belgium om een jaarlijkse controle uit te voeren, waarbij de verschillende parameters van de kostenmodellen worden nagekeken en waarbij wordt nagegaan of er rekening moet worden gehouden met operationele

¹³ Overeenkomstig artikel 62 van de wet van 13 juni 2005 en artikel 51 van de wet van 5 mei 2017: "Wanneer het Instituut een van deze verplichtingen aan een operator oplegt, wordt rekening gehouden met de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening."

¹⁴ *Idem*; Zie in die zin ook Brussel, 16 mei 2012 - 2010/AR/2003 ; 2010/AR/2005 ; 2010/AR/2290 ; 2010/AR/2291 ; 2010/AR/2303 ; 2010/AR/2314 : « Le pouvoir d'appréciation discrétionnaire dont dispose l'IBPT implique, lorsqu'il s'agit d'un modèle, la possibilité pour l'IBPT de modéliser la réalité sur la base de certaines hypothèses, projections, estimations ou approximations. Les hypothèses et projections peuvent être guidées par les objectifs de la régulation, par exemple lorsqu'il s'agit d'hypothèses d'efficacité des opérateurs, et peuvent dans cette mesure s'écarter de la réalité observée. » (Vrije vertaling : "De discretionaire beoordelingsbevoegdheid waarover het BIPT beschikt impliceert wanneer het om een model gaat, de mogelijkheid voor het BIPT om de werkelijkheid te modelleren op basis van bepaalde hypothesen, projecties, ramingen of benaderingen. De hypothesen en projecties kunnen gestuurd worden door de doelstellingen van de regulering, wanneer het bijvoorbeeld gaat om hypothesen inzake efficiëntie van de operatoren, en kunnen in die mate afwijken van de waargenomen werkelijkheid.")

¹⁵ HMC of Hourly Man Cost: het uurtarief van een werkracht

verbeteringen die een invloed op de tarieven zouden kunnen hebben. Het BIPT benadrukt dat, indien er significante operationele wijzigingen plaatsvinden dewelke een invloed (stijging of daling) zouden hebben op de tarieven uit dit besluit, het BIPT deze zeker zal onderzoeken en aanpassen indien dit gerechtvaardigd is. In die zin meent het BIPT dat een vaste jaarlijkse herziening niet aan de orde is.

41. Daarnaast wordt er ook naar gestreefd om de tariefstructuur niet onnodig complex te maken.
42. Elke one-time fee omvat (eventueel) de volgende kostencomponenten:
 - 42.1. Direct toewijsbare personeelskosten: dit zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief van de werknemer van de kabeloperator die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit;
 - 42.2. Indien van toepassing: materiaalkosten;
 - 42.3. Overhead- & IT-kosten: er wordt een uniform percentage, zijnde de som van de IT & overhead mark-up, toegepast op de som van de hierboven vermelde kosten.
43. Deze componenten worden in de volgende hoofdstukken van dit besluit besproken. De eventuele materiaalkosten worden behandeld samen met de direct toewijsbare personeelskosten.
44. Telenet beschikt niet over eigen techniekers voor wat betreft interventies op zijn netwerk, maar het werkt met twee verschillende onderaannemers, die elk op een gescheiden onderdeel van het kabelnetwerk actief zijn:
 - 44.1. In de gemeentes waar het kabelnetwerk eigendom is van Telenet zelf, werkt Telenet met de onderaannemer "Unit-T";
 - 44.2. In de gemeentes waar het kabelnetwerk niet het eigendom is van Telenet, maar van de desbetreffende intercommunales, werkt Telenet samen met "Fluvius System Operator CV" (afgekort tot Fluvius) om de activiteit uit te voeren.
45. Het BIPT stelt in dit besluit bij Telenet één tarief voor elke activiteit voor, onafhankelijk in welk deel van het kabelnetwerk van Telenet de activiteit plaatsvindt. Om het tarief te bepalen houdt het BIPT rekening met eventuele verschillen tussen beide gebieden en wordt er een gewogen gemiddelde gebruikt, op basis van het aantal lijnen in elk gebied.
46. VOO NV en Brutélé beschikken eveneens niet over eigen techniekers voor wat betreft interventies op hun netwerk gezien ze alleen met onderaannemers werken.
47. Wanneer in dit besluit sprake is van een "techniker van de kabeloperator", bedoelt het BIPT ofwel een "Telenet techniker" (zijnde één van de twee soorten hierboven vermelde

techniekers in §44), ofwel een "VOO NV techniker" ofwel een "Brutélé techniker", naargelang van de kabeloperator die actief is op de locatie waar de activiteit uitgevoerd wordt.

48. Het BIPT maakt gebruik van de gegevens die de kabeloperatoren hebben aangeleverd in de verschillende dataverzoeken om de one-time fees te bepalen. Indien het BIPT geen, onvolledige of niet pertinente gegevens heeft ontvangen en bijgevolg niet in staat is om op een duidelijke en transparante wijze de one-time fees vast te leggen, zal het BIPT alternatieven (zoals vergelijkbare tarieven bij andere operatoren of benchmarks) onderzoeken. Het BIPT wil evenwel benadrukken dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.
49. Orange Belgium merkte tijdens de raadpleging over de kostenmodellen op dat het niet vanzelfsprekend is om Proximus te beschouwen als een goede benadering van een efficiënte operator: kabeloperatoren kunnen efficiënter zijn aangezien het coaxnetwerk recenter is. Het BIPT antwoordt hierop dat Proximus reeds een stuk langer dan de kabeloperatoren gereguleerd wordt en dus deze gereguleerde wholesalediensten aanbiedt. Het is dus niet onlogisch te beschouwen dat Proximus door deze langere regulering reeds een mate van efficiëntie heeft bereikt die compenseert voor het feit dat het kopernetwerk ouder is dan het kabelnetwerk.
50. De niet-vertrouwelijke informatie voorgesteld in dit besluit beoogt om de geïnteresseerde partijen voldoende transparantie te bieden over de methodes, inputs en kostenresultaten. Deze informatie houdt evenwel rekening met de absolute noodzaak voor het BIPT om de informatie die het wordt meegedeeld vertrouwelijk te behandelen, conform de artikelen 23 en 28 van de statutwet van 2003.¹⁶ Deze artikelen onderwerpen de Raadsleden alsook de personeelsleden van het BIPT aan het "*beroepsgeheim*" (in de zin van artikel 458 van het Strafwetboek, waaraan artikel 38 van de statutwet van 2003 refereert) en verplichten het BIPT in zijn geheel om te zorgen "*voor het bewaren van de vertrouwelijkheid van de gegevens die door bedrijven worden verstrekt en die door het bedrijf als vertrouwelijke ondernemings- en fabricagegegevens worden beschouwd in de zin van artikel 6, § 1, 7^o, van de wet van 11 april 1994, betreffende de openbaarheid van bestuur*".
51. De concrete waarden van alle noodzakelijke handelingen, zoals die worden weergegeven in de berekeningsheets van het kostenmodel (Exceltabellen), betreft hoogst sensitieve bedrijfsinformatie aangaande de dagdagelijkse operationele werking en kosten van de SMP operatoren en van zijn onderaannemers. Het is volstrekt begrijpelijk dat operatoren dergelijke informatie kwalificeren als vertrouwelijk. Het is echter ook noodzakelijk voor het BIPT om zich hierop te baseren om de verplichting tot kostenoriëntatie door middel van een bottom-up LRIC kostenmodel uit te voeren.¹⁷ De verwijzingen die worden gemaakt naar de resultaten van dat model in de motivering van dit besluit, dringen zich op door deze vertrouwelijkheid.

¹⁶ Wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

¹⁷ Overeenkomstig §2552-2553 van het CRC besluit van 29 juni 2018 : "*De tarieven voor de verwante diensten zoals de enige heffingen moeten kostengeoriënteerd zijn. Deze verplichtingen zullen worden geverifieerd aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt.*"

4.2. Niet-gemodelleerde diensten

52. De kostenmodellen werden opgesteld voor de diensten die in §9 worden aangehaald. Het BIPT herhaalt dat deze lijst werd opgemaakt in samenspraak met Telenet, VOO NV, Brutélé en de betrokken begunstigde operatoren.
53. In het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren worden de recurrente tarieven vastgelegd voor de toegang tot het kabelnetwerk van de kabeloperatoren. Deze tarieven vergoeden de kabeloperatoren voor de netwerkgerelateerde kosten, dit zijn de investeringsuitgaven (CAPEX) en exploitatiekosten (OPEX) nodig om het netwerk uit te rollen en te onderhouden.¹⁸ De eenmalige tarieven, zoals bepaald in het huidige besluit, hebben als doel eenmalige activiteiten te vergoeden die niet meteen gekoppeld zijn aan de uitrol en het onderhoud van het kabelnetwerk.
54. Soms is het onderscheid minder duidelijk en dient een afweging te worden gemaakt. Zo heeft het BIPT met betrekking tot de aanleg van de dropkabel¹⁹ (op het publieke domein) besloten om dit te behandelen als een eenmalig tarief, ook al zijn deze kosten gerelateerd aan de uitrol van het kabelnetwerk. Dit werd zo besloten omwille van het feit dat de frequentie ervan relatief laag is, waardoor een eenmalig tarief beter geschikt is²⁰.
55. Tijdens de preconsultatie over de kostenmodellen en de openbare raadpleging in het huidige besluit ontving het BIPT de opmerking dat ook voor de implementatiekosten en de interconnectiekosten een eenmalig tarief diende te worden bepaald. Deze opmerkingen worden hieronder behandeld.
56. Tijdens de consultatie van het ontwerpbesluit kreeg het BIPT eveneens vragen over de zogenaamde Kabelmaatschappij klachten bij Telenet. Deze wordt eveneens hieronder behandeld in 4.2.3.

4.2.1. Implementatiekosten

4.2.1.1. Inleiding

57. Bij de preconsultatie hebben een aantal respondenten erop gewezen dat er geen tarieven waren vastgesteld om de implementatiekosten te dekken voor de verstrekking van wholesalediensten aan een nieuwkomer.
58. In het verleden heeft de CRC een forfaitaire heffing goedgekeurd om de implementatiekosten te dekken (zie het besluit van de CRC van 11 december 2013 betreffende de

¹⁸ Zie paragraaf 73 in het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren voor televisieomroep in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en voor breedband (hierna het CRC besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren).

¹⁹ De introductiekabel of "drop cable" is de kabel van de binnenkant van het gebouw van de eindgebruiker tot het punt van aansluiting op het netwerk van de operator (doorgaans "distributiepunt" geheten, de "TAP" in het kader van de kabelnetwerken).

²⁰ Zie sectie 11.2 van het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren.

wholesaletarieven voor de diensten voor toegang tot de kabelnetten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad). Dat besluit van 11 december 2013 werd evenwel op 25 oktober 2017²¹ vernietigd door het Marktenhof. De aanrekening van implementatiekosten leek gerechtvaardigd toen de kabel werd opengesteld voor de concurrentie, gelet op de toenmalige onzekerheid over een concrete aanvraag voor kabeltoegang; zo'n situatie bestaat vandaag niet meer²².

59. Bijgevolg is er vandaag geen juridische grondslag waarop de toepassing van de tarieven die gedefinieerd zijn in het "retail minus"-besluit van 2013 kan worden gebaseerd.
60. Het stelsel dat nu van kracht is wat betreft prijscontrole en kostentoerekening, wordt gedefinieerd in het CRC-besluit van 29 juni 2018, dat in de verplichting voorziet om billijke prijzen te hanteren²³. Dit CRC-besluit bepaalt nergens dat de initiële implementatiekosten mogen worden gefactureerd. De ontwikkelingen op informaticagebied en van de processen die nodig zijn voor de initiële invoering van de wholesaletoegang zijn destijds verwezenlijkt.
61. In hun reacties op de openbare raadpleging vragen de kabeloperatoren niet de herinvoering van implementatiekosten die ze initieel gedragen hebben voor de implementatie van de wholesaletoegang. De kabeloperatoren vragen evenwel dat er implementatiekosten mogen worden aangerekend om nieuwkomers op hun netwerken te ontvangen.
 - 61.1. Volgens Telenet zouden de implementatiekosten in verband met de toevoeging van een begunstigde operator minstens € 850.000 bedragen. De helft van dat bedrag heeft te maken met de IT-implementatie die nodig is per begunstigde en de andere helft dekt de kosten van netwerkelementen. Het gaat volgens Telenet om kosten die verbonden zijn aan de invoering van een nieuwe begunstigde; die kosten zouden dus niet inbegrepen zijn in de initiële implementatiekosten die nodig waren voor de invoering van het wholesalesysteem.
 - 61.2. VOO NV en Brutélé achten het dan weer opportuun dat voorzien wordt in een mechanisme voor de terugwinning van de uitvoerings- of implementatiekosten verbonden met de nieuwe specifieke aanvragen van een nieuwkomer (bijv. op basis van de facturering van een aantal werkuren).

4.2.1.2. Principe van de implementatiekosten

62. Het CRC-besluit van 29 juni 2018 schrijft het volgende voor:

"Wat betreft de betaling van een implementation fee vindt het BIPT ten eerste dat zo'n vergoeding niet gerechtvaardigd is voor een operator die al het voordeel krijgt van wholesalebreedbanddiensten via de kabel. De uitbreiding van het huidige wholesalebreedbandaanbod naar een bitstreamaanbod impliceert immers maar een minimale inspanning. Het BIPT herinnert er overigens aan dat de betaling van een implementation fee

²¹ Brussel, 25 oktober 2017, 2014/AR/331, 2014/AR/399, 2014/AR/426, 2014/AR/465, 2016/AR/650, 2016/AR/739, 2016/AR/746 en 2016/AR/753.

²² Dat deze onzekerheid aangaande het werkelijke gebruik doorslaggevend was om in 2013 op uitzonderlijke basis implementatiekosten te aanvaarden, blijkt ook zeer duidelijk uit de CRC-besluiten van 3 september 2013 betreffende de wholesalereferentieaanbiedingen van Telenet, Tecteo en Brutélé (zie hoofdstuk Implementatieperiode).

²³ Zie de delen 31.5 en 40.5 van het CRC-besluit van 29 juni 2018.

*een eerder uitzonderlijke praktijk is (er is bijvoorbeeld nooit een implementation fee ingevoerd voor de toegang tot de wholesalediensten van Proximus en Proximus vraagt geen implementation fee om toegang te krijgen tot zijn commerciële FTTH-aanbod). Bovendien leert de ervaring dat de toepassing van deze praktijk het aantal nieuwkomers beperkt: slechts één operator (vertrouwelijk) en één operator (Orange) heeft een implementation fee kunnen betalen om het voordeel van een gereguleerde toegang tot de kabelnetwerken te krijgen. Mocht blijken dat er rekening moet worden gehouden met implementatiekosten, zouden die worden behandeld in het kader van de ontwikkeling van de kostenmodellen en van eventuele onderliggende besluiten met betrekking tot de tarifiering van de wholesalediensten.*²⁴

63. In zijn reactie op de raadpleging is Telenet van oordeel dat het CRC-besluit van 29 juni 2018 een wettelijke grondslag vormt voor de facturering van een compensatie voor de implementatiekosten. Een dergelijke compensatie moet voldoen aan de principes die vermeld zijn in het besluit van 29 juni 2018, namelijk dat ze kostengeoriënteerd moeten zijn en geen drempel mogen vormen voor het indienen van een aanvraag tot toegang.
64. Het BIPT erkent dat het besluit van 29 juni 2018 eventueel een geschikte basis zou kunnen vormen om een dergelijke compensatie in te voeren. Dat betekent echter daarom niet dat de facturering van een dergelijke compensatie in de huidige omstandigheden opportuun of gerechtvaardigd is.
65. Het BIPT merkt op dat de argumenten van het besluit van 29 juni 2018 die tegen implementatiekosten pleitten, nog altijd overeind blijven (zie § 62 hierboven). Het gaat om een eerder uitzonderlijke praktijk. Er is bijvoorbeeld nooit een "implementation fee" ingevoerd voor de toegang tot de gereguleerde wholesalebreedbanddiensten van Proximus; Proximus vraagt een dergelijke compensatie evenmin voor de toegang tot zijn commerciële FTTH-aanbod²⁵ en zo'n compensatie ontbreekt ook in het gereguleerde referentieaanbod voor FTTH. De kabeloperatoren en hun eventuele dochterondernemingen of geassocieerde vennootschappen hebben nooit aanzienlijke bijdragen betaald om toegang te hebben tot de wholesalediensten voor breedbandtoegang van Proximus. Bovendien blijft het risico hoog dat er een toegangs drempel wordt gecreëerd, in het bijzonder ten opzichte van kleine potentiële begunstigden.
66. In zijn reactie op de raadpleging betwist Telenet het feit dat er geen implementatiekosten zouden gelden voor de gereguleerde aanbiedingen van Proximus en het verwijst met name naar de tariefbijlage bij de referentieaanbiedingen van Proximus, waarin een aantal heffingen in verband met de uitvoering zijn bepaald. VOO NV en Brutélé geven ook aan dat hun situatie niet kan worden vergeleken met die van Proximus, dat al sedert 1998 gereguleerde wholesalediensten aanbiedt aan talrijke alternatieve operatoren en voor een groot aantal producten.
67. In verband met de voorbeelden die Telenet aanhaalt, lijkt deze zich te vergissen over de scope van de databases die verkocht worden door Proximus, dat het als voorbeeld vermeldt. In tegenstelling tot wat Telenet laat uitschijnen, is die databank die door Proximus wordt verkocht, optioneel en de aankoop ervan is niet absoluut noodzakelijk om het MSO-bestellingssysteem van Proximus te gebruiken. Het gaat dus niet in eigenlijke zin over voorafgaande implementatiekosten die strikt noodzakelijk zijn voor het gebruik van de wholesalediensten die door Proximus worden verstrekt. Wat betreft de prijs per uur die als voorbeeld wordt aangehaald, verwijst het BIPT naar deel 4.2.1.4 hieronder. In elk geval merkt

²⁴ CRC-besluit van 29 juni 2018, § 2601.

²⁵ *Idem*.

het BIPT op dat de bedragen in kwestie in de aanbiedingen van Proximus totaal niet vergelijkbaar zijn met die welke Telenet wenst te hanteren; deze lijken trouwens duidelijk buitensporig (zie hieronder, § 85 en volgende).

68. In verband met de opmerking van VOO NV en Brutélé klopt het weliswaar dat het gamma van producten dat deze operatoren aanbieden beperkter is dan dat van Proximus, maar het BIPT vindt dat geen voldoende reden om een andere aanpak te rechtvaardigen dan diegene die voor Proximus is gevolgd. VOO NV en Brutélé zijn sedert 2011 aangewezen als SMP-operator en ondertussen verstrekken ze al jarenlang wholesalediensten zowel voor de breedbandmarkt als voor de omroepmarkt.
69. In hun reactie op de raadpleging betwisten VOO NV en Brutélé het feit dat de invoering van implementatiekosten het aantal nieuwkomers zou beperken. Volgens hen vormt het feit dat de enige toetreding tot de markt plaatsgevonden heeft toen een dergelijk factureringselement nog van toepassing was, het bewijs dat dit element niet zou ontmoedigen om kabeltoegang aan te vragen.
70. Hoewel het BIPT wat dat betreft niet uitsluit dat andere factoren ontmoedigend kunnen werken, blijft het toch zo dat hoge implementatiekosten een toegangsdrempel kunnen vormen, in het bijzonder ten opzichte van potentiële begunstigden van kleine omvang.
71. Hierna werkt het BIPT zijn standpunt verder uit voor wat betreft twee situaties: de "standaard" toegangsaanvragen, die passen binnen het kader van de gereguleerde referentieaanbiedingen, en de "specifieke aanvragen" die hier buiten vallen.

4.2.1.3. "Standaard" aanvragen

[De eventuele implementatiekosten moeten worden overwogen rekening houdende met de verplichtingen die rusten op de kabeloperatoren en vanuit het oogpunt van een efficiënte operator](#)

72. De noodzaak tot integratie van een nieuwe begunstigde in de wholesalesystemen van de SMP-operatoren is op zich het rechtstreekse gevolg van de toegangsverplichting die aan de SMP-operatoren is opgelegd. Deze integratie zorgt ervoor dat de begunstigde voordeel kan halen uit deze toegangsverplichting. Een dergelijke integratie vormt dus geen "specifieke" vraag die buiten het kader van de referentieaanbiedingen zou vallen.
73. Het door de CRC ingestelde regelgevingskader is bedoeld om de concurrentie te verhogen door het voor de alternatieve operatoren mogelijk te maken om onder gereguleerde voorwaarden toegang te krijgen tot de netwerken van de operatoren die als SMP-operator zijn aangewezen. Het is precies de doelstelling van de regulering op de telecommarkt om concurrentie te stimuleren en de toegangsverplichting moet het mogelijk maken voor elke potentiële geïnteresseerde toegangszoeker om de markt te betreden, dit is ook het uitgangspunt van artikel 61 van de telecomwet dat stelt dat aan de operatoren kan worden opgelegd om toegang te verlenen aan derden (meervoud). Vanaf de openstelling van de kabel in 2011 was er sprake van om de kabeloperatoren een verplichting op te leggen om "derden" toegang te verlenen. Vergelijkbare verplichtingen opgelegd aan Proximus hebben er immers ook voor gezorgd dat vele verschillende alternatieve operatoren door de jaren heen gebruik hebben kunnen maken van het netwerk van Proximus, waaronder trouwens Telenet en WIN

(onder controle van Nethys, zoals ook VOO nv). Het is duidelijk de bedoeling van de toegangsverplichting om alle geïnteresseerde partijen de kans te geven de markt te betreden via de netwerken van de kabeloperatoren.²⁶ De kabeloperatoren zijn dus sedert 2011 verplicht om toegang tot hun netwerken te verlenen aan elke operator die erom verzoekt.

74. Telenet, Brutélé en VOO NV hebben daartoe de nodige wholesalesysteem ontwikkeld, getuige daarvan het feit dat ze toegang hebben kunnen geven aan Orange. Wat betreft een eventuele aanpassing van die systemen met het oog op de integratie van extra begunstigden, stelt het BIPT vast dat VOO NV en Brutélé in hun reactie op de raadpleging melden dat de implementatiekosten voor een kleine operator die geen specifieke aanvraag heeft, heel laag zouden zijn.
75. Op basis van die overwegingen, zou het in strijd zijn geweest met hun verplichtingen en inefficiënt vanwege de gereuleerde operatoren om een systeem te ontwikkelen dat het mogelijk maakt om slechts één alternatieve operator te aanvaarden.
76. Overeenkomstig artikel 62, § 1, van de wet van 13 juni 2005, wanneer het Instituut een verplichting oplegt in verband met de terugwinning van de kosten en met de prijscontrole, zijn de kosten waarmee rekening wordt gehouden de kosten die verband houden met de levering van een efficiënte verrichting. Het is dus niet gerechtvaardigd dat de SMP-operatoren kosten terugwinnen die de kosten van een efficiënte operator overstijgen, in het bijzonder in de veronderstelling dat de kosten die vandaag door de SMP-operatoren worden gevraagd, het gevolg zouden zijn van inefficiënte keuzes die zijn gemaakt bij de initiële implementatie van de wholesaletoeegang.
77. Als de systemen voor de wholesalesaleverkoop niet in die optiek werden ontwikkeld, zou het aldus niet aanvaardbaar zijn om aan een operator met een machtspositie toe te staan om compensaties te eisen om vandaag een "normale" situatie in te voeren waarbij verschillende potentiële begunstigden kunnen gebruikmaken van de toegangsverplichting (terwijl die situatie op efficiëntere wijze ingesteld had kunnen en moeten zijn toen de operator met een machtspositie de systemen in kwestie ontwikkelde).
78. In zijn reactie op de raadpleging detailleert Telenet de verschillende stappen die nodig zijn voor de integratie van een nieuwe begunstigde in zijn IT-systemen. Op basis van wat voorafgaat, is het BIPT van mening dat de implementatiewijze die Telenet initieel hiervoor voorzien heeft, niet efficiënt kan genoemd worden wanneer het bij de initiële opzet van de IT-systemen geen rekening heeft gehouden met de mogelijkheid dat meerdere begunstigde operatoren toegang zouden vragen. Zo haalt Telenet bijvoorbeeld aan dat er specifieke kosten zijn voor het opzetten van een nieuw orderingproces, een nieuwe user interface of facturatie per begunstigde. Daarbij is het frappant vast te stellen dat Telenet in zijn reactie aangeeft: "vandaag zijn de transacties/interacties op onze API's voorzien voor 1 begunstigde operator" en dat dus hiermee geen enkele rekening werd gehouden tijdens de initiële opzet van het wholesale IT-systeem om een bijkomende begunstigde operator toe te voegen. Het is evenzeer verwonderlijk dat Telenet in staat is om maar één begunstigde operator te factureren ("Vandaag hebben we maar één WHS klant die een maandafrekening krijgt en we dienen per nieuwe begunstigde operator deze te configureren").

²⁶ Zie ook titel 31.2.2. "Aan derden toegang verlenen tot bitstream" van het CRC besluit van 29 juni 2018 en §2312 van het hetzelfde besluit : "De SMP-operator moet voldoen aan alle redelijke verzoeken om bitstreamtoegang om de alternatieve operatoren in staat te stellen om de collecting en distributie uit te voeren van de hogesnelheidsstromen naar de eindgebruikers die aangesloten zijn op het netwerk." (eigen onderlijning)

Er moet rekening worden gehouden met de bilaterale aard van de kosten

79. Het BIPT is van oordeel dat bepaalde kosten die als implementatiekosten kunnen worden beschouwd, bilateraal van aard zijn en dus opgelopen worden door beide partijen. De principes van kostendrukking, daadwerkelijke mededinging en winstverdeling moeten in acht worden genomen. Deze principes bevelen aan dat de implementatiekosten die specifiek verbonden zijn aan de gereguleerde wholesaletoeangsproducten, gezamenlijk ten laste worden genomen door zowel de operatoren met aanmerkelijke marktmacht, als door de operatoren die van deze producten gebruikmaken. Rekening houdende met de bilaterale aard van deze kosten, is het BIPT daarom van mening dat elke operator zijn eigen kosten moet dragen en dat er geen reden is om te voorzien in specifieke eenmalige kosten voor de uitvoering van een wholesaletoeang voor een nieuwkomer.
80. Het gaat met name over bepaalde kosten die de begunstigde operator eveneens zal dragen, zoals eigen projectkosten of ontwikkelingskosten (zoals de E2E-²⁷ en security-testen²⁸ waarnaar Telenet ook verwijst in zijn reactie); daarom lijkt het evenwichtig dat wanneer het nodig is om een nieuwkomer aan te sluiten op het netwerk, elke operator (de kabeloperator en de nieuwkomer) zijn eigen kosten draagt.
81. In hun reactie op de raadpleging zijn VOO NV en Brutélé van mening dat het niet correct is te redeneren dat de kosten bilateraal zijn, aangezien de begunstigde operator de hoofdspeler is in de aanvraag en in het project.
82. Het BIPT stelt vast dat VOO NV en Brutélé evenwel niet betwisten dat de begunstigde operator ook geconfronteerd wordt met implementatiekosten. Daarenboven vermelden VOO NV en Brutélé het risico dat het project niet slaagt en dat de kosten uiteindelijk niet terugverdiend worden. Het BIPT benadrukt overigens dat in tegenstelling tot wat VOO NV en Brutélé lijken te insinueren, het niet erom gaat een "nieuw" platform te ontwikkelen. De IT-systemen bestaan al en enkel de integratie van een nieuwe begunstigde is nodig. VOO NV en Brutélé erkennen overigens uitdrukkelijk dat de implementatiekosten voor een kleine operator die geen specifieke aanvraag heeft, heel laag zouden zijn. In dergelijke omstandigheden is het BIPT van oordeel dat het risico van verzonken kosten betrekkelijk beperkt is, althans wanneer het om "standaard"-aanvragen gaat. Wat eventuele specifieke aanvragen betreft, verwijst het BIPT naar deel 4.2.1.4 hieronder. Zoals hierboven is vermeld, als het project slaagt, is het ten slotte mogelijk dat ten gunste van de kabeloperatoren wholesale-inkomsten worden gegenereerd.
83. In zijn reactie op de raadpleging betwist Telenet dat de invoering van een nieuwe begunstigde enig voordeel voor Telenet kan opleveren in de vorm van de verkoop van bijkomende wholesalediensten. Het niveau van de implementatiekosten voor een nieuwkomer zou dus niet gelijke tred houden met de toename van nieuwe wholesaleklanten en de overeenstemmende inkomsten.
84. Het BIPT is van mening van dit aspect rechtstreeks afhangt van de wholesalestrategie van de gereguleerde operator. Een efficiënte operator heeft er alle belang bij om de take-upgraad van zijn netwerk te verhogen om zijn inkomsten te verhogen; zo'n strategie kan gericht zijn

²⁷ Bij het verrichten van de "end to end" tests zijn per definitie beide partijen betrokken.

²⁸ De bilaterale aard van de totstandbrenging van de beveiliging blijkt overigens uit de verklaringen van Telenet: "Om data uitwisseling mogelijk te maken dienen er afspraken gemaakt te worden om op een secure wijze deze informatie uit te wisselen".

op zowel retail- als wholesaleklanten. Telenet bevestigt dit zelf op zijn website²⁹ alsook in zijn verklaringen tegenover financieel analisten³⁰.

De kosten die Telenet oppert zijn onvoldoende gerechtvaardigd en duidelijk buitensporig

85. Het BIPT heeft hierboven reeds aangetoond waarom het vindt dat er geen implementatiekosten kunnen aangerekend worden voor wat betreft standaard-toegangsaanvragen. Voor de volledigheid zal het BIPT eveneens ingaan op de excessieve aard van de door Telenet voorgestelde kosten.
86. In zijn reactie op de raadpleging is Telenet van oordeel dat de kosten in verband met de invoering van een nieuwe begunstigde "minstens" € 850.000 zouden bedragen, waarvan de helft verband zou houden met IT-ontwikkelingen en de andere helft met netwerkelementen (zoals de apparatuur voor de initiële interconnectie³¹). Telenet geeft aan dat de vermelde som van € 850.000 beoordeeld is op basis van een recente raming die is gebeurd naar aanleiding van twee concrete verzoeken om toegang tot zijn wholesaleaanbod. Telenet detailleert de verschillende stappen die op IT-niveau nodig zijn voor de integratie van een nieuwe begunstigde in zijn systemen.
87. Het bedrag dat Telenet eist, lijkt duidelijk overdreven ten aanzien van de vergelijkingspunten die beschikbaar zijn in België of in Nederland:
- 87.1. Een dergelijke bijdrage wordt niet geëist in het kader van de wholesaleaanbiedingen van Proximus, zoals eerder is vermeld. Er is bijvoorbeeld nooit een "implementation fee" ingevoerd voor de toegang tot de gereguleerde wholesalebreedbanddiensten van Proximus; Proximus vraagt een dergelijke compensatie evenmin voor de toegang tot zijn commerciële FTTH-aanbod en zo'n compensatie ontbreekt ook in het gereguleerde referentieaanbod voor FTTH³²;
- 87.2. Voo NV en Brutélé erkennen in hun reactie op de raadpleging dat de implementatiekosten voor een kleine operator die geen specifieke aanvraag heeft, heel laag zouden zijn.
- 87.3. In Nederland heeft VodafoneZiggo, zustermaatschappij van Telenet binnen de Liberty Global groep, in 2019 een ontwerp van referentieaanbod voorgesteld (dat

²⁹ Zie in verband hiermee de website van Telenet: "Telenet is the perfect partner for national and international operators and service providers who want to offer their customers local access to networks, internet and voice services". Cf. <https://www2.telenet.be/en/>

³⁰ In het kader van de telefonische conferentie met de financieel analisten tijdens de voorstelling van de resultaten voor het derde kwartaal van 2017 van Telenet, verklaarde zijn CEO: "[...] *the fixed trend you have to remember that on the wholesale access front that we're actually moving revenue from the top line to wholesale. So to the extent that our good friends at Orange can bring us one Proximus or Scarlet customer for every Telenet customer, we're more or less breakeven from growth profit standpoint.*" (vrije vertaling: [...] De vaste trend moet je onthouden dat we op het gebied van wholesaletoeegang feitelijk inkomsten verplaatsen van de hoofdlijn naar de groothandel. Dus in de mate dat onze goede vrienden bij Orange ons één Proximus- of Scarlet-klant voor elke Telenet-klant kunnen bezorgen, zijn we min of meer break-even vanuit het oogpunt van groei en winst.)

³¹ Deze kosten lijken overigens twee keer te verschijnen in de bedragen die Telenet eist, namelijk in de uitvoeringskosten en in de interconnectiekosten.

³² Wat betreft de relevantie van de voorbeelden die Telenet aanhaalt in zijn reactie op de raadpleging, verwijst het BIPT naar § 67 hierboven.

niet goedgekeurd is door de Nederlandse regulator), waarin het implementatiekosten voorstelde die ongeveer 10 keer lager waren dan waar Telenet nu aanspraak op maakt³³.

88. Overigens stelt het BIPT vast dat Telenet enkel een lijst geeft van de stappen die nodig zijn om een nieuwe begunstigde te integreren, zonder evenwel de onderliggende kosten stap per stap te detailleren. De aanspraken van Telenet blijven overigens vaag; er is sprake van "minstens" € 850.000 en er is een duidelijk risico van dubbele telling met de uitvoeringskosten voor de interconnectie (de helft van dat bedrag zou verband houden met netwerkelementen terwijl Telenet bovendien kosten eist voor de totstandbrenging van de interconnectie³⁴).
89. Al deze aanwijzingen sterken het BIPT in zijn overtuiging dat de aanspraken van Telenet buitensporig zijn en dat wanneer het om "standaard"- of vergelijkbare aanvragen gaat, implementatiekosten niet gerechtvaardigd zijn.

De kosten van een efficiënte operator zijn in aanmerking genomen

90. Wat de efficiënte kosten voor de verstrekking van de wholesalediensten betreft, wordt daarmee rekening gehouden zowel via de rental fees als via de one-time fees, met name door de toepassing van verhogingen van de IT- en overheadkosten.
91. Het CRC-besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren stelt overigens dat er aanleiding is om een gezamenlijke tenlasteneming toe te passen, zowel door de operator met een sterke machtspositie als door de operatoren die een beroep doen op de gereguleerde wholesaletoegangsproducten, van de IT-kosten die specifiek verband houden met die gereguleerde toegangsproducten³⁵. Deze kosten worden teruggewonnen via de IT-mark-up.
92. In zijn reactie betwist Telenet het feit dat de IT-mark-up de implementatiekosten kan dekken die specifiek zijn voor de toevoeging van een nieuwe begunstigde in zijn systemen.
93. Zoals het BIPT hierboven heeft vermeld, zijn de kosten - inclusief voor IT - waarop Telenet zich beroept voor de toevoeging van een nieuwe begunstigde, onvoldoende gedetailleerd en duidelijk buitensporig. Sommige van de naar voren geschoven kosten zijn bovendien van bilaterale aard of zijn het resultaat van inefficiënte keuzes van Telenet bij de uitvoering van zijn verplichtingen (zoals het niet bedacht zijn op bijkomende begunstigden in zijn IT-systemen, zie in verband daarmee §§ 73-78). In die omstandigheden is het niet bewezen dat de IT-mark-up (die bepaald is via een voorgaand besluit dat door Telenet niet is betwist) ontoereikend zou zijn³⁶ om de relevante kosten van een efficiënte operator te dekken (wat bevestigd wordt door de verklaringen van VOO NV en Brutélé dat de implementatiekosten voor een kleine operator die geen specifieke aanvraag heeft, heel laag zouden zijn).

³³ VodafoneZiggo, Wholesale gereguleerde kabeltoegang Referentieaanbod Bijlage 4: Tarieven, deel 4 "Implementatietarieven" bepaalt voor het "Implementatieproject voor het mogelijk maken van RTV en Bitstream Toegang aan de Afnemer" een bedrag van € 86.155.

³⁴ Wat de interconnectieapparatuur en de netwerkelementen betreft, verwijst het BIPT naar deel 4.2.2 hieronder.

³⁵ Het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor de wholesaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, § 176.

³⁶ De Europese Commissie vond dan weer dat de gecumuleerde verhoging van 12,5% in vergelijking met de verhogingen die in de andere lidstaten werden gehanteerd, zich aan de bovenkant van de vork bevond.

Conclusie in verband met de "standaard"-aanvragen

94. Om al die redenen samen wijst het BIPT het verzoek van de kabeloperatoren af om te voorzien in implementatiekosten voor de verstrekking van wholesalediensten aan een nieuwkomer, buiten eventuele specifieke aanvragen, die hieronder worden besproken.
95. Gelet op het feit dat het BIPT de facturering van deze implementatiekosten afwijst, is het niet nodig om de suggestie van Telenet te onderzoeken om een deel van deze kosten zelf te dragen en die te mogen spreiden in de tijd.
96. Het BIPT is echter van oordeel dat het daarentegen niet redelijk zou zijn om de voormelde principes toe te passen op de activiteiten die op efficiënte wijze op zich genomen zouden kunnen worden door de begunstigde operator, maar die uitgevoerd zouden worden door de SMP-operator.

4.2.1.4. "Specifieke" aanvragen of voorafgaande informatie

97. In hun reactie op de raadpleging vermelden VOO NV en Brutélé de mogelijkheid tot "specifieke aanvragen" die eigen zouden zijn aan een nieuwe operator.
98. Voor een aanvraag die gevoelig afwijkt van het kader van het referentieaanbod ("specifieke" aanvragen), en als de gereguleerde operator van oordeel is dat een dergelijke aanvraag niet redelijk is, kan de SMP-operator weigeren daaraan te voldoen, op voorwaarde dat hij zich schikt naar de van kracht zijnde reglementaire bepalingen, namelijk dat hij in voldoende mate moet kunnen de redenen rechtvaardigen waarom hij vindt dat de aanvraag onredelijk is³⁷. Het staat hem ook vrij om met de aanvrager te onderhandelen over de uitvoering van de specifieke aanvraag, waaronder ook over de financiële aspecten.
99. In het kader van hun reactie op de raadpleging verwijzen de kabeloperatoren naar de mogelijkheid tot het factureren op basis van een uurtarief, dat bestaat in de context van de referentieaanbiedingen van Proximus. Deze facturering op basis van een uurtarief is geen vergoeding van implementatiekosten in de zin van dit deel, maar wel een vergoeding die verbonden is aan de verstrekking van informatie over het referentieaanbod in bepaalde omstandigheden.
100. Het BIPT is er niet tegen gekant dat een dergelijk tarief wordt opgenomen in de referentieaanbiedingen op voorwaarde dat de omstandigheden waarin het mag worden aangerekend dezelfde zijn als diegene die in de referentieaanbiedingen van Proximus zijn vastgelegd. Voor het overige verwijst het BIPT naar deel 5.6.2.5 hieronder.

4.2.2. Interconnectiekosten

101. Bij de preconsultatie heeft Telenet gevraagd om het kostenmodel uit te breiden met een tarief voor de interconnectie ("transit fee") tussen het netwerk van de kabeloperator en dat van de begunstigde operator. Het BIPT is evenwel van mening dat de kosten van deze interconnectie terugverdiend moeten worden via de maandelijkse tarieven. Zoals hierboven vermeld dekken de maandelijkse tarieven de netwerkgebonden kosten. Aangezien de

³⁷ Overeenkomstig § 2317 van het CRC-besluit van 29 juni 2018.

interconnectieapparatuur integraal deel uitmaakt van het netwerk van de kabeloperator dekken de maandelijkse tarieven de kosten van die apparatuur.

102. Het BIPT vindt bovendien dat mochten deze netwerkgebonden kosten gefactureerd worden als eenmalige kosten in plaats van een maandelijks tarief, dit een toegangsdrempel zou kunnen vormen voor een begunstigde operator.
103. Daarnaast constateert het BIPT dat een dergelijke facturering via eenmalige kosten geen courante praktijk is op de Belgische wholesalebreedbandmarkt (meer bepaald zijn er in de referentieaanbiedingen van Proximus geen interconnectiekosten die zo hoog zijn als die waar Telenet aanspraak op maakt).
104. Het BIPT herinnert daarenboven eraan dat, overeenkomstig de hierboven vermelde standpunten, het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor de wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren reeds een specifiek tarief vaststelt voor de interconnectiekosten³⁸. Het kostenmodel voor de maandelijkse kosten omvat uitdrukkelijk een kostprijs voor de Ethernetpoorten die in de interconnectiepunten worden opgezet³⁹. Het besluit van de CRC van 26 mei 2020 sluit echter niet uit dat bepaalde enige heffingen daaraan verbonden mogen worden. Na de verschillende (voorafgaande) raadplegingen over het kostenmodel betreffende de maandelijkse tarieven in december 2018 en over het ontwerpbesluit betreffende de maandelijkse tarieven in september 2019 heeft het BIPT evenwel geen activiteiten meer geïdentificeerd (naast diegene die al door de maandelijkse tarieven gedekt zijn) waarvan de kosten gedekt moeten worden door eventuele eenmalige tarieven.
105. Het BIPT heeft altijd heel duidelijk aangegeven dat het de geïdentificeerde interconnectiekosten als maandelijkse kosten⁴⁰ beschouwde en deze kosten zijn daadwerkelijk behandeld in het besluit van de CRC van 26 mei 2020. Bijgevolg heeft het BIPT in zijn ontwerpbesluit aangegeven dat het niet nodig was om bijkomende eenmalige tarieven te voorzien in verband met de interconnectiedienst.
106. In zijn reactie op de consultatie van het ontwerpbesluit, haalt Telenet aan dat het niet akkoord gaat met het feit dat er geen eenmalige vergoeding voor interconnectie wordt bepaald. Telenet vraagt om hiervoor alsnog een bijkomende heffing op te leggen.

³⁸ Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor de wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, § 254: "Om de alternatieve operatoren in staat te stellen om het verkeer gegenereerd door hun eindklanten te verzamelen, wordt een interconnectie ingevoerd. Voor deze interconnectie dienen Ethernet-poorten te worden opgezet ter hoogte van de interconnectiepunten. Het kostenmodel bepaalt de kosten van de Ethernet-poorten van 1 Gbps, 10 Gbps en 100 Gbps. De kosten van deze interfaces worden niet opgenomen in de kosten voor transport; de terugverdiening ervan moet dus worden toegestaan."

³⁹ Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor de wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, § 257: "De kosten en tarieven voor de interconnectiepoorten omvatten de CAPEX en OPEX voor deze apparatuur (incl. met name de kosten voor aankoop, installatie en onderhoud van het materiaal) [...]".

⁴⁰ In de initiële vragen om gegevens te verstrekken voor het kostenmodel betreffende de maandelijkse tarieven (april 2018) werden de kosten (inclusief de installatie) uitdrukkelijk gevraagd. Bovendien was in het ontwerp van tariefbesluit over de maandelijkse tarieven, dat in juli 2019 voor raadpleging werd voorgelegd, een deel opgenomen ("12.6 Tarifiering van de interconnectie-interfaces") waarin verduidelijkt werd dat het kostenmodel de kosten van de Ethernetpoorten voor de interconnectie bepaalt en de tarieven daarvan bepaalt.

107. Volgens Telenet zijn de maandelijkse vergoedingen uit het rental fee besluit van 26 mei 2020 onvoldoende voor het compenseren van de interconnectiekosten. Ze geeft hierbij een overzicht van de gemaakte kosten. Telenet voegt er aan toe dat ze geen gedetailleerde gegevens aangeleverd heeft in het dossier van de maandelijkse vergoedingen omdat ze van mening was dat het aanrekenen van deze kosten kaderde binnen het dossier van de enige heffingen.
108. Telenet stelt verder dat de beschouwing dat dergelijke vergoeding niet voorhanden is bij andere wholesaleaanbiedingen⁴¹ niet opgaat omdat rekening moet worden gehouden met de totale kosten voor de begunstigde. Telenet geeft aan dat voor beide opstellingen dezelfde kosten gemaakt moeten worden, namelijk het voorzien van een BNG⁴², maar dat bij Proximus deze kost volledig door de begunstigde operator gemaakt moet worden. Dit in tegenstelling tot de aanbieding van Telenet waar Telenet deze kosten maakt en deze doorrekent aan de begunstigde.
109. Tenslotte meent Telenet dat de eenmalige vergoeding geen toegangsbarrière vormt omdat deze kost ook bij andere wholesale oplossingen door de begunstigde operatoren gedragen moet worden (waarbij ze verwijst naar Proximus) en daarom deel uitmaakt van de business case van een begunstigde operator.
110. Ten eerste herhaalt het BIPT zijn standpunt dat de maandelijkse vergoedingen de netwerkgerelateerde kosten behandelen. Het BIPT wenst bijgevolg deze investeringskosten te vergoeden via een maandelijks tarief om zo de toegangsdrempel te verlagen. Bij het opstellen van de kostenmodellen van de maandelijkse vergoedingen werd Telenet dan ook verschillende malen bevraagd om de kosten voor de interconnectie te geven, wat het niet of slechts beperkt gedaan heeft, hetgeen door Telenet erkend wordt in zijn reactie op de raadpleging⁴³. Bij het opstellen van de maandelijkse tarieven heeft het BIPT bijgevolg de kosten bepaald op basis van de beschikbare relevante informatie. Deze werden gepubliceerd in het rental fee besluit van 26 mei 2020 waarbij in sectie 12.6 de tarifiering van de interconnectie-interfaces duidelijk werd beschreven. Het BIPT stelt vast dat Telenet hiertegen geen beroep heeft aangetekend.
111. Niettegenstaande vermeldt §257 van het besluit van 26 mei 2020 dat het *"niet uitgesloten is dat bepaalde enige heffingen daaraan gekoppeld kunnen worden"*. Deze bepaling doelde op eventuele gerichte interventies en geenszins op de elementen die al gedekt waren door de prijs van de interconnectie-interfaces. Het kan niet dat Telenet daar geen weet van had. Enerzijds kon Telenet, gelet op zijn ervaring als klant van de referentieaanbiedingen van Proximus, zich makkelijk een idee vormen van het soort van interventies die doorgaans onder enige heffingen vallen. Telenet heeft geen gedetailleerde en uitdrukkelijke informatie verstrekt over dergelijke specifieke interventies. Anderzijds waren "de kosten voor aankoop,

⁴¹ Telenet verwijst hierbij naar de bitstream aanbiedingen van Proximus.

⁴² Broadband Network Gateway: deze router aggregeert het dataverkeer komende van de eindklanten, verzorgt hierbij de nodige controles zoals traffic management en biedt een laag-3 verbinding aan met het netwerk van de begunstigde operator. In een xDSL omgeving wordt een BNG ook een BRAS (Broadband Access Server) genoemd.

⁴³ Zie reactie van Telenet: « *Gezien Telenet van mening was dat de vergoedingen voor de interconnectie kaderde binnen de oefening van de enige heffingen, werd hiervoor geen input overgemaakt in het kader van de maandelijkse tarieven.* »

installatie en onderhoud van het materiaal” in verband met de interconnectie reeds uitdrukkelijk beoogd in het besluit van 26 mei 2020⁴⁴.

112. Wat betreft het feit dat de architectuur die Telenet gekozen heeft om zijn wholesalediensten te verstrekken, anders is dan die welke gekozen is door VOO NV, Brutélé of Proximus, merkt het BIPT evenwel op dat in het aanbod van VOO NV en Brutélé - die ook kabeloperatoren zijn en dus het meest met Telenet vergelijkbaar zijn - geen BNG dient voorzien te worden, noch bij de begunstigde, noch bij de wholesale operator. Telenet gebruikt echter een BNG voor wholesale diensten omwille van een aantal technische redenen: zo ondersteunt het zijn BSoD-architectuur, voert het ook netwerkbeheersmaatregelen uit die de capaciteit van het netwerk bewaken en vormt het een bescherming tegen cyberaanvallen. Maar er bestaan ook alternatieve wholesale implementaties met een BSoD-architectuur die geen BNG noodzaken die geïmplementeerd wordt door de kabeloperator en die de overige taken op een andere manier uitvoeren. Telenet erkent overigens dat dergelijke apparatuur niet aanwezig is voor zijn eigen interne behoeften. Het BIPT is van oordeel dat de door Telenet gekozen architectuur het mogelijk maakt om de verplichtingen waaraan het onderworpen is, te vervullen, maar dat ook andere oplossingen denkbaar zijn. Het klopt wel dat het BIPT zich niet verzet heeft tegen de keuze die Telenet heeft gemaakt om zo'n architectuur te gebruiken, maar die vaststelling betekent niet dat Telenet het recht zou hebben om de kosten in verband met de architectuur van zijn keuze terug te verdienen, mocht die duurder blijken te zijn dan nodig is. Nu blijkt dat het mogelijk is om een interconnectiearchitectuur te bepalen die eenvoudiger en goedkoper is dan die welke Telenet heeft gekozen. In het licht van het principe dat de in aanmerking genomen kosten de kosten zijn die verbonden zijn aan de verstrekking van een efficiënte verrichting (overeenkomstig artikel 62, § 1, van de wet van 13 juni 2005), is het niet gerechtvaardigd dat Telenet kosten terugverdient die overeenstemmen met een architectuur die ingewikkelder en duurder is dan nodig.
113. VOO NV en Brutélé stellen in hun reactie op de consultatie dat de voorziene maandelijkse tarieven niet alle kosten dekken zoals de aankoop, het onderhoud en de installatie. VOO NV en Brutélé menen daarom dat de interconnectiekosten moeten aangerekend worden als een combinatie van een eenmalige heffing en een maandelijks tarief, zoals ook vermeld zou zijn in het CRC besluit van 26 mei 2020.
114. De kosten van de interconnectiepoorten die de CAPEX en OPEX voor die apparatuur omvatten zijn duidelijk gedekt door de tarieven die in het besluit van 26 mei 2020 zijn vastgesteld. Bijgevolg beoogt de opmerking van VOO NV en Brutélé uiteindelijk de in dat besluit beoogde tarieven ter discussie te stellen, terwijl over dat besluit een openbare raadpleging is gehouden (alsook een raadpleging specifiek voor het kostenmodel). Het BIPT stelt vast dat er geen bezwaar gemaakt is door VOO NV en Brutélé bij de consultatie van het besluit over de tarieven van de maandelijkse vergoedingen en dat ze dat besluit evenmin hebben aangevochten, alhoewel daar duidelijk vermeld wordt dat de tarieven alle kosten omvatten⁴⁵. Het besluit is

⁴⁴ Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, § 257: "De kosten en tarieven voor de interconnectie-poorten omvatten de CAPEX en OPEX voor deze apparatuur (incl. met name de kosten voor aankoop, installatie en onderhoud van het materiaal) [...]".

⁴⁵ Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, §257: "De kosten en tarieven voor de interconnectie-poorten omvatten de CAPEX en OPEX voor deze apparatuur (incl. met name de kosten voor aankoop, installatie en onderhoud van het materiaal) [...]".

ondertussen definitief. Het BIPT vindt dus dat de geformuleerde kritiek buiten het kader van dit besluit valt.

115. Wat betreft een eventuele aansporing om de interconnectiecapaciteit op redelijke en efficiënte wijze te dimensioneren is het BIPT er niet tegen gekant dat er mechanismen worden ingevoerd om een overdimensionering van de interconnectieverbindingen en de bijbehorende kosten te vermijden. Het BIPT vindt dat zo'n probleem van operationele aard is en geen invloed moet hebben op de tariefstructuur. Dat aspect valt dus buiten het kader van dit besluit.
116. Het BIPT blijft bijgevolg bij zijn standpunt dat het niet gerechtvaardigd is om bijkomende eenmalige tarieven gerelateerd aan de interconnectiedienst en/of apparatuur te bepalen in voorliggend besluit zolang er geen activiteiten (zoals specifieke acties) vastgesteld worden waarvoor het vastleggen van een eenmalige tarief aangewezen is. In elk geval mogen de kosten van de apparatuur (bijv. kosten voor aankoop, installatie en onderhoud van het materiaal) niet het voorwerp uitmaken van een enige heffing.

4.2.3. Kabelmaatschappij klachten

117. In zijn reactie op de openbare raadpleging, haalt Orange Belgium aan dat Telenet bepaalde tarieven ("KM-klachten" of kabelmaatschappij klachten) van Fluvius doorrekent aan Orange Belgium. Het betreft hier tarieven die aangerekend worden wanneer de overeengekomen procedures van aansluitingen/herstellingen binnen het Fluvius-gebied niet correct werden gevolgd door de techniekers van Orange Belgium. Volgens Orange Belgium zijn een klein deel van deze aangerekende tarieven onterecht.
118. Het BIPT heeft deze KM-klachten bestudeerd, dewelke in de erfpachtovereenkomst tussen Fluvius en Telenet worden vastgelegd. Het BIPT gaat er inderdaad mee akkoord dat Telenet de tarieven van deze KM-klachten doorrekent aan de begunstigde operator, die verantwoordelijk is voor de oorzaak van deze KM-klachten.
119. Echter, de begunstigde operator moet ook de mogelijkheid krijgen om deze KM-klachten te onderzoeken (zodat interne operationele processen eventueel kunnen worden bijgeschaafd) en indien noodzakelijk te betwisten bij Fluvius. Het BIPT heeft bevestiging gekregen dat er hierover al afspraken werden gemaakt tussen Fluvius en Telenet. Het BIPT verwacht dan ook van Telenet dat Telenet de betwiste KM-klachten van de begunstigde operatoren zal bespreken met Fluvius en de feedback hiervan op een transparante wijze zal terug bezorgen aan de begunstigde operatoren.

5. Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten

120. De direct toewijsbare personeelskosten zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief van de werknemer van de kabeloperator die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit.
121. In dit hoofdstuk worden de direct toewijsbare personeelskosten van de verschillende gemodelleerde diensten geanalyseerd. Indien noodzakelijk, worden de vastgestelde problemen/onzekerheden in detail bestudeerd en waar nodig worden er correcties ingevoerd in het kostenmodel.
122. Daar elke one-time fee activiteit, die het onderwerp uitmaakt van dit besluit, een unieke context heeft, moeten de direct toewijsbare manpower-kosten van elke gemodelleerde dienst afzonderlijk bestudeerd worden.

5.1. Activatie en installatie

5.1.1. Introductie

123. De gemodelleerde kosten aangaande activatie en installatie worden in deze sectie samen behandeld.
124. Ter volledigheid, het betreft hier de kostenmodellen aangaande :
- 124.1. Activatiekost van een (nieuwe) lijn;
- Deze kost omvat alle activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van de kabeloperator bij het activeren van één of meerdere diensten bij een klant van de begunstigde operator, bijvoorbeeld gerelateerd aan manuele adrescontroles of manuele aanpassingen aan de bestelling. In de activatiekost wordt geen enkele kost gerelateerd aan de installatie meegenomen.
- 124.2. Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een gecertificeerde techniek van de begunstigde operator volgens het "Single Installer" principe;
- Deze kost omvat alle activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van de kabeloperator voor assistentie aan de begunstigde operator bij een installatie volgens het "Single Installer" principe.
- 124.3. Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniek van de kabeloperator volgens het "Single Visit" principe;

Deze kost omvat alle activiteiten uitgevoerd door een techniek van de kabeloperator in het kader van installaties volgens het "Single Visit" principe, zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen. Hierbij is geen bezoek bij de eindklant voorzien.

- 124.4. Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een VOO NV techniek of Brutélé techniek volgens het "Dual Visit" principe;⁴⁶

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door een VOO NV techniek of Brutélé techniek in het kader van installaties volgens het "Dual Visit" principe, zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van VOO NV en Brutélé. Hierbij is een bezoek aan de eindklant inbegrepen.

In het ontwerpbesluit werd ook een kost aangaande het vervangen van de dropkabel in bepaalde gevallen in rekening gebracht. Dit zou echter volgens enkele respondenten tot verwarring leiden rond de toepassing van dit tarief. Het kostenmodel werd dus aangepast waardoor er geen enkele kost aangaande de dropkabel hier nog in vervat zit. De kosten voor de vervanging van de dropkabel wordt dus volledig apart gehouden van de kosten de "Single Installer" of "Single Visit" procedure (zie ook sectie 7.1 "De (de-)activatiediensten").

- 124.5. Installatiekost van een nieuwe dropkabel of vervanging van een bestaande dropkabel door een techniek van de kabeloperator.

Deze kost omvat alle activiteiten uitgevoerd door een techniek van de kabeloperator om, in opdracht van een begunstigde operator, de kabelaanluiting (installatie van een nieuwe kabel of vervanging van een bestaande kabel) uit te voeren tot aan de dichtstbijzijnde tap.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een "standaard" aansluiting en een "complexe" aansluiting. Het verschil tussen deze aansluitingsmethodes ligt voornamelijk in het feit of er bijvoorbeeld graafwerken in het publieke domein noodzakelijk zijn, wanneer de afstand tussen de TAP en de NIU te groot is of waarbij een uitbreiding van het netwerk noodzakelijk is (zoals een nieuwe TAP). Het BIPT verwijst voor de technische details, die verschillen tussen de kabeloperatoren, naar de respectievelijke referentieaanbieding, waar dit onderscheid nog dient opgenomen te worden.

- Bij Telenet, dient bij een "standaard" aansluiting de dropkabel zelf voorzien te worden door de eindklant. Deze materiaalkost wordt dus niet meegenomen in deze installatiekost.

Bij een "complexe" aansluiting wordt de materiaalkost wel meegenomen daar de klant deze dropkabel niet zelf kan voorzien.

Voor beide aansluitingen wordt een vast tarief voorzien.

⁴⁶ Het "Dual Visit"-principe is niet beschikbaar bij Telenet.

- Bij VOO en Brutélé, dient bij een "standaard" of een "complexe" aansluiting de dropkabel normaal gezien zelf voorzien te worden door de eindklant en dient de eindklant de nodige voorbereidingen te treffen op het privaat domein (bv. graafwerken). Echter, in de praktijk blijkt dat dit vaak niet gebeurt en neemt VOO NV/Brutélé deze taak op zich (inclusief het aanleveren van de dropkabel). In de installatiekost worden daarom een gemiddelde kost voor het plaatsen van de dropkabel en de dropkabel zelf meegerekend.

Het tarief voor een "complexe" aansluiting wordt bij VOO NV en Brutélé bepaald op projectbasis. Alvorens gestart kan worden met de uitvoering van een "complexe" aansluiting dient een VOO NV of Brutélé medewerker hiervoor een offerte te maken. Voor het opstellen van deze offerte door de VOO NV of Brutélé medewerker wordt een uurtarief voorzien. Het totale bedrag voor het opstellen van de offerte wordt altijd aan de begunstigde operator gefactureerd of deze nu ingaat op de offerte of niet. Dit bedrag zal evenwel in mindering worden genomen van het offertebedrag voor de uitvoering van de werken, wanneer de begunstigde operator beslist om op de offerte in te gaan.

5.1.2. Analyse

5.1.2.1. Specifieke opmerkingen over de berekening van de gemodelleerde diensten

125. Orange Belgium merkt tijdens de preconsultatie op dat het tarief voor de installatie van de dropkabel gelijk zou moeten zijn aan het tarief voor "Single Visit"⁴⁷. Het BIPT wijst erop dat de installatie van de dropkabel meer activiteiten omvat dan de "Single Visit"-dienst. Zo kan het bijvoorbeeld mogelijk zijn dat er nog graafwerken noodzakelijk zijn, dat de dropkabel nog moet bevestigd worden aan de gevel of dat er nog in de gevel moet geboord worden. De "Single Visit" behandelt voornamelijk de handelingen aan de tap.
126. Telenet merkt tijdens de preconsultatie op dat de kostenbepaling voor de activatie en installatie geen rekening houdt met het gegeven dat er voor sommige acties meerdere interacties nodig zijn met de OLO. Zo vermeldt hij dat er voor "order support" 1,3 interacties nodig zijn. Het BIPT haalt hierbij aan dat Telenet bij het leveren van de input het aantal minuten doorgaf die nodig zijn voor elke taak en dat dit aantal reeds het aangehaalde aantal interacties bevat. In het geval van de "order support" gaf de operator door dat er [vertrouwelijk] minuten nodig zijn per ticket. Dit getal werd verkregen als het product van [vertrouwelijk] minuten per interactie maal 1,3 interacties per ticket⁴⁸. Aangezien het model gebruik maakt van de [vertrouwelijk] minuten per ticket stelt het BIPT dat het correct aantal interacties is gebruikt in het model.

5.1.2.2. Het toevoegen van een "clawback" mechanisme

127. Orange Belgium en [vertrouwelijk] vragen in hun reactie op de preconsultatie om een "clawback" mechanisme toe te voegen, zijnde een financiële compensatie voor de uitgevoerde

⁴⁷ In het "Single Visit" proces, worden de handelingen aan de tap nog uitgevoerd door een techniker van de SMP-operator. Dit is in tegenstelling met het "Single Installer" proces, waar deze handelingen worden uitgevoerd door een techniker van de begunstigde operator.

⁴⁸ Zie e-mail van Telenet van 25 november 2019

werken (zoals de installatie van een NIU) voor de begunstigde operator wanneer de eindklant binnen een bepaalde periode zou weggaan bij de begunstigde operator.

128. Het BIPT begrijpt het scenario dat deze respondenten beschrijven, maar merkt dan ook op dat hetzelfde scenario op gelijkaardige wijze in de tegenovergestelde zin kan plaatsvinden, waar de netwerkoperator een eindklant ziet vertrekken naar een begunstigde operator.
129. Het BIPT ziet op dit moment dan ook geen reden om een nieuw proces, inclusief het bepalen van een tarifiering voor de verschillende scenario's, op te stellen. Het BIPT vermoedt dat de enkele gevallen waarvan sprake, de ontwikkeling en implementatie van een dergelijk proces disproportioneel maakt.

5.1.2.3. Activatie van een nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé

130. Voor de activatie van een nieuwe lijn stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brutélé veel hoger zijn dan bij Telenet (omwille van een langer ingeschatte uitvoeringstijd) zonder dat er hier een adequate rechtvaardiging voor bestaat en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. De uit te voeren handelingen zijn immers zo goed als identiek waardoor de kosten dat ook zullen zijn. Het BIPT meent dat de kost berekend voor Telenet een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brutélé de kost van Telenet te gebruiken.⁴⁹

5.1.2.4. Installatie van een nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé

131. In zijn reactie op de consultatie, haalt Orange Belgium aan dat inefficiënte handelingen, zoals het plaatsen van een spanstrip⁵⁰ aan de tap, niet in rekening kunnen genomen worden.
132. Het BIPT gaat hiermee akkoord. Doordat deze handeling is opgenomen in de totale onderaannemerskost is het niet mogelijk om deze activiteit op een eenvoudige wijze uit te sluiten. Het BIPT schat hiervoor een kost in op basis van het uurtarief van een VOO NV/Brutélé medewerker, vermenigvuldigd met een geschatte tijdsduur van 1 minuut voor het plaatsen van deze spanstrip. Deze kost is in mindering genomen bij de "Single Visit" en de "Dual Visit" installatiekost en bij de standaard kabelaansluiting.

5.1.2.5. De installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties bij VOO NV en Brutélé

133. Tijdens de dataopvraging, stelden VOO NV en Brutélé een installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties voor van [vertrouwelijk]. Dit leek volgens het BIPT echter aan de hoge kant. Het BIPT heeft hierna de operationele gegevens van Orange Belgium opgevraagd en heeft deze installatiefrequentie aangepast naar [vertrouwelijk].
134. In hun reacties op de pre-consultatie van de kostenmodellen, zijn VOO NV en Brutélé van mening dat deze installatiefrequentie nu te laag wordt ingeschat omdat Orange Belgium

⁴⁹ Zie in deze zin ook paragraaf 38 van dit besluit.

⁵⁰ De spanstrip wordt geplaatst aan de tap om visueel weer te geven welke diensten de eindgebruiker afneemt. Zie Hoofdstuk 5 "Single Installer en noodzakelijke handelingen van de begunstigde" in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé en VOO NV.

voornamelijk de focus zou leggen op de bestaande klantenbasis van VOO NV en Brutélé, waar de NTP minder zou moeten veranderd worden. Volgens VOO NV en Brutélé zou deze installatiefrequentie dus hoger moeten ingeschat worden, wanneer alle potentiële klanten op hun grondgebied in rekening zouden worden genomen.

135. Het BIPT kan op dit ogenblik niet nagaan op basis van concrete gegevens of deze redenering correct is. Daar er wel concrete gegevens beschikbaar zijn op basis van de historisch uitgevoerde installaties, zal het BIPT deze blijven gebruiken en blijft de installatiefrequentie dus onaangepast op [vertrouwelijk].
136. Het BIPT zal deze waarde bij een eventuele toekomstige herziening van deze tarieven herbekijken op basis van de meest recente brutogegevens.

5.1.2.6. "Complexe" aansluitingen bij VOO NV en Brutélé

137. Tijdens de preconsultatie stelt Orange Belgium voor om bij VOO NV en Brutélé een vast tarief te bepalen voor de "complexe" aansluitingen omdat dit [vertrouwelijk].
138. Het BIPT haalt hierbij aan dat het tarief op projectbasis de standaard werkwijze is bij VOO NV/Brutélé en zijn onderaannemers. Verder vermeldt de respondent zelf dat [vertrouwelijk].
139. Het BIPT is daarom van mening dat voor VOO NV en Brutélé het tarief op projectbasis behouden kan worden. Evenwel zal het BIPT er op toezien dat, in het kader van de non-discriminatie, de klanten van de begunstigde operator en de kabeloperator op dezelfde manier behandeld zullen worden.

5.1.2.7. Het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting bij VOO NV en Brutélé

140. In hun reacties op de kostenmodellen, stellen VOO NV en Brutélé de kost voor van het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting. Deze kost is gebaseerd op een geschatte doorlooptijd van [vertrouwelijk] uren.
141. Volgens het BIPT, lijkt een vast tarief voor deze handeling niet aan de orde. Een identieke handeling bestaat al een geruime tijd in de referentieaanbiedingen van Proximus, waar er wordt gewerkt met een uurtarief.
142. Deze kost voor het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting wordt berekend op basis van een uurtarief van [vertrouwelijk] EUR, waar bovenop nog eens de IT en Overhead markup worden toegepast. Dit is een groot verschil met het vast uurtarief van 68,59 EUR dat Proximus hanteert in zijn referentieaanbiedingen.
143. Het BIPT kan geen reden bedenken waarom het uurtarief dusdanig zou verschillen tussen het opmaken van een bestek voor complexe aansluitingen op het coax netwerk of op het koper netwerk. Het BIPT zal daarom voorstellen om hetzelfde uurtarief uit de referentieaanbieding van Proximus te gebruiken voor deze handeling.

5.1.2.8. Installatie van een standaard dropkabel bij VOO NV en Brutélé

144. In hun reactie op de consultatie, halen VOO NV en Brutélé twee aspecten aan van het kostenmodel aangaande de installatie van een standaard dropkabel, dewelke volgens hen moeten aangepast worden.
145. Als eerste, halen VOO NV en Brutélé aan dat het aantal meters dat in rekening wordt genomen in het kostenmodel onvoldoende is. Dit aantal meters is een gemiddeld aantal, dat bijkomend door de techniekers wordt geïnstalleerd bovenop het forfait aantal meters dat reeds in de onderaannemerskost vervat zit. Het BIPT heeft deze berekening herbekeken en bevestigt dat dit aantal inderdaad moet verhoogd worden. Bijgevolg werd het kostenmodel aangepast.
146. Als tweede, halen VOO NV en Brutélé aan dat de kost voor het andere materiaal (zoals connectoren en bevestigingsmateriaal) ook te laag wordt ingeschat. Het BIPT heeft daarom aan VOO NV en Brutélé een gedetailleerde verklaring gevraagd over deze materiaallijst en heeft het kostenmodel op dit punt eveneens aangepast.

5.1.3. Conclusie

147. Het "Dual Visit" kostenmodel wordt aangepast zodat hier geen enkele kost meer in vervat zit aangaande de kabelaansluiting. Het kostenmodel aangaande de standaard kabelaansluiting wordt eveneens aangepast om nu in alle gevallen rekening te houden met het plaatsen van de dropkabel en het materiaal zelf. Er wordt nu ook rekening gehouden met de juiste gegevens aangaande de gebruikte materialen bij een standaard kabelaansluiting.
148. Er wordt geen "claw-back" mechanisme ingevoerd.
149. De kosten voor de activatie van een nieuwe lijn bij VOO en Brutélé worden gelijkgesteld aan de kost hiervoor bij Telenet.
150. Er wordt een kost in mindering gebracht voor het plaatsen van de colson in de kostenmodellen van VOO en Brutélé aangaande de "Single Visit" en de "Dual Visit" installatie en de standaard kabelaansluiting.
151. De installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties bij VOO NV en Brutélé blijft ongewijzigd op [vertrouwelijk].
152. "Complexe" aansluitingen bij VOO NV en Brutélé mogen aangerekend worden op project basis.
153. Het uurtarief voor het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting bij VOO NV en Brutélé wordt gebaseerd op het vergelijkbare uurtarief uit de referentieaanbiedingen van Proximus.
154. Telenet, VOO NV en Brutélé moeten in hun referentieaanbieding het verschil verduidelijken tussen een "standaard" dropkabel installatie en een "complexe" dropkabel installatie.

5.2. De-activatie en de-installatie

5.2.1. Introductie

155. De gemodelleerde kosten aangaande de de-activatie en de-installatie diensten worden in deze sectie samen behandeld.

156. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

156.1. De-activatiekost van een lijn;

Deze kost omvat enkel de helpdeskactiviteiten uitgevoerd in het kader van het stopzetten van alle diensten bij een klant van een begunstigde operator.

156.2. De-installatiekost van een lijn door de kabeloperator volgens het "Single Visit" principe;

Deze kost omvat enkel de activiteiten uitgevoerd door een techniker van de kabeloperator in het kader van het uitvoeren van een de-installatie in opdracht van een begunstigde operator.

156.3. De-installatiekost van een lijn door een begunstigde operator volgens het "Single Installer" principe.⁵¹

Deze kost omvat enkel de activiteiten uitgevoerd door een gecertificeerde techniker van een begunstigde operator in het kader van het uitvoeren van een de-installatie. Bijgevolg dient er hiervoor geen tarief bepaald te worden.

5.2.2. Analyse

5.2.2.1. De-activatie van een lijn bij VOO NV en Brutélé

157. Voor de de-activatie van een lijn stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brutélé veel hoger liggen dan bij Telenet (omwille van een langer ingeschatte uitvoeringstijd) zonder dat er hier een adequate rechtvaardiging voor bestaat, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. De uit te voeren handelingen zijn immers zo goed als identiek waardoor de kosten dat ook zullen zijn. Het BIPT meent dat de kost berekend voor Telenet een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brutélé de kost van Telenet te gebruiken.⁵²

5.2.2.2. Het ontbreken van een tarief voor de-installatie door een begunstigde operator

⁵¹ Met betrekking tot de mogelijkheid om dit uit te kunnen voeren, verwijst het BIPT naar hoofdstuk 7 (VOO NV), 8 (Brutélé) en 10 (Telenet) "Deactivatie" van de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van VOO NV, Brutélé en Telenet.

⁵² Zie in deze zin ook paragraaf 38 van dit besluit.

158. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, haalt Telenet aan dat er geen tarief wordt bepaald voor een de-installatie door een begunstigde operator. Volgens Telenet kunnen hier toch handelingen noodzakelijk zijn, waardoor een kost gerechtvaardigd is. Telenet haalt ook aan dat het hieromtrent de noodzakelijke input heeft gegeven.
159. Het BIPT bevestigt dat Telenet hieromtrent input heeft gegeven. Het BIPT heeft echter beslist om een tariefstructuur op te stellen waarin een verschil wordt gemaakt tussen "de-activatie" en "de-installatie". De input die Telenet heeft gegeven, werd gebruikt in het kostenmodel voor het "de-activatie" tarief⁵³, onafhankelijk of een "de-installatie" dient uitgevoerd te worden en wie deze dan uitvoert. Een begunstigde operator die dus zelf een "de-installatie" uitvoert, zal dus steeds nog het "de-activatie" tarief moeten betalen, dewelke de kosten dekt waar Telenet naar verwijst in zijn reactie.

5.2.2.3. Verschil tussen kost voor installatie en de-installatie binnen Single Visit

160. Tijdens de preconsultatie stelt Telenet dat er geen prijsverschil zou mogen zijn tussen het tarief voor installatie en de-installatie door een techniek van de kabeloperator aangezien beide diensten nagenoeg dezelfde activiteit bevatten, namelijk het plaatsen of wegnemen van een filter op de tap.
161. Het BIPT begrijpt deze redenering maar merkt op dat **[vertrouwelijk]**.
162. Het BIPT blijft daarom van mening dat er wel degelijk een aantoonbaar verschil is tussen de kost voor een installatie en een de-installatie.
163. Het BIPT had aanvankelijk een eigen berekening gemaakt aangaande het tarief voor een de-installatie volgens **[vertrouwelijk]**, op basis van de reeds bestaande tarieven bij de onderaannemer van Telenet.
164. In zijn reactie op het ontwerpbesluit, verwijst Telenet naar de input dewelke werd gegeven naar aanleiding van de pre-consultatie van het kostenmodel. Het BIPT heeft deze input herbekeken en bevestigt dat dit inderdaad kan gebruikt worden in het kostenmodel als input voor de bepaling van het tarief voor de-installatie. Het BIPT heeft dan ook dit kostenmodel aangepast.

5.2.3. Conclusie

165. De kosten voor de de-activatie van een lijn bij VOO en Brutélé worden gelijkgesteld aan de kost hiervoor bij Telenet.

⁵³ Dewelke wordt aangerekend volgens de bepalingen in  156.1.

5.3. Reparatie

5.3.1. Introductie

166. De gemodelleerde kosten aangaande de reparatiediensten worden in deze sectie samen behandeld.

167. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

167.1. Reparatiekost door de kabeloperator van "Ingress"⁵⁴ of "Current Leakage"⁵⁵ problemen;

Deze kost omvat alle activiteiten die worden uitgevoerd door een technicus van de kabeloperator bij het oplossen van "Ingress" of "Current Leakage" problemen op het kabelnetwerk.

167.2. Reparatiekost door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage";

Wanneer bijvoorbeeld een "Single Visit/Dual Visit" installatie werd uitgevoerd door de kabeloperator, kan de begunstigde operator beroep doen op de kabeloperator voor een reparatie bij deze eindklant. De reparatie beperkt zich voor Telenet enkel tot hetzelfde toepassingsgebied als bij "Single Visit", zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van Telenet⁵⁶. Voor VOO NV en Brutélé beperkt de reparatie zich tot hetzelfde toepassingsgebied als bij "Single/Dual Visit", zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van VOO NV en Brutélé⁵⁶.

167.3. Wrongful Repair Request;

Deze kost omvat alle activiteiten die worden uitgevoerd door een technicus van de kabeloperator wanneer deze technicus zich verplaatst (na het indienen van een reparatieaanvraag door de begunstigde operator) naar deze eindklant om vast te stellen dat het probleem wordt veroorzaakt door iets waarvoor de begunstigde operator verantwoordelijk is.

De begunstigde operator moet ook op aanvraag alle noodzakelijke duiding kunnen krijgen over de gefactureerde Wrongful Repair Requests, zodat hijzelf intern kan evalueren of deze terecht zijn en om nadien de noodzakelijke bijstellingen te kunnen uitvoeren teneinde deze aantallen te doen afnemen of om deze te bespreken met de kabeloperator⁵⁷. Zoals ook wordt erkend in de besluiten van de CRC van 25

⁵⁴ Ingress is het verschijnsel waarbij een extern elektromagnetisch signaal ruis en/of verstoring veroorzaakt op het gewenste signaal.

⁵⁵ Current leakage is het verschijnsel waarbij stroom van een externe bron (zoals een 220V voeding) doorlekt naar de coax kabel en daar het gewenste signaal negatief beïnvloedt.

⁵⁶ Reparaties aan de tap zelf en hoger in het netwerk, worden beschouwd als een netwerkreparatie. Voor deze reparaties kan geen enkel tarief aan de begunstigde operator gefactureerd worden.

⁵⁷ Zo haalt Orange Belgium bijvoorbeeld aan dat een kabeloperator netwerkaanpassingen kan doorvoeren die op een bepaald moment het signaalniveau negatief beïnvloeden waardoor Orange Belgium een reparatieaanvraag

maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé en VOO NV⁵⁸, dient de begunstigde operator toegang te krijgen tot de noodzakelijke IT tools om de vereiste analyses te kunnen uitvoeren op een eindgebruikerslijn alvorens hij een reparatieticket indient bij de kabeloperator.

5.3.2. Analyse

5.3.2.1. Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen

168. Voor de reparatie van "Ingress" of "Current Leakage" problemen door de kabeloperator stelt het BIPT vast dat het berekend uurtarief bij Telenet veel hoger ligt dan bij VOO NV/Brutélé zonder dat er hier een adequate rechtvaardiging voor bestaat, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. De uit te voeren handelingen zijn immers zo goed als identiek waardoor de kosten dat ook zullen zijn. Het BIPT meent dat het uurtarief berekend voor VOO NV/Brutélé een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor Telenet de kost van VOO NV/Brutélé te gebruiken.⁵⁹
169. In het ontwerpbesluit stelde het BIPT voor om, omwille van de complexiteit en onvoorspelbaarheid van "Ingress" of "Current Leakage" problemen, dit op basis van een uurtarief te factureren. Het voordeel van deze benadering is dat, wanneer een techniek van de kabeloperator reeds ter plaatse is, hierbij "ingress" of "current leakage" detecteert en het probleem oplost, een lager tarief zal gefactureerd worden dan wanneer een techniek zich specifiek moet verplaatsen naar de eindklant van de begunstigde operator.
170. In zijn reactie op de consultatie stelt Telenet voor om te werken met een vast tarief in plaats van een variabel uurtarief. De primaire reden die Telenet hiervoor aanhaalt is dat er geen specifieke registratie van de gewerkte uren per reparatieticket gebeurt in de systemen van Telenet of van Unit-T. Het implementeren van deze logica (om een geautomatiseerde toepassing toe te laten) specifiek voor deze gevallen binnen reparatie zou bijzonder complex en kostelijk zijn.
171. Telenet heeft daarom een gemiddelde werktijd berekend op basis van een manuele verificatie voor de periode 1 augustus 2020 – 31 oktober 2020. Hieruit wordt een gemiddelde werktijd van [1h00-1h30] berekend. Telenet stelt daarna voor om deze oefening jaarlijks uit te voeren en dit tarief aan te passen, na goedkeuring door het BIPT.
172. Het BIPT heeft begrip voor dit probleem en erkent inderdaad dat een vast tarief eenvoudiger in te bouwen is in een geautomatiseerd facturatiesysteem. Het BIPT gaat hier dus mee akkoord en zal een vaste kost bepalen.
173. Na controle van de bezorgde gegevens, stelt het BIPT vast dat deze inderdaad representatief zijn voor de bepaling van een vaste kost. Deze kost omvat zowel de detectie als het oplossing van het probleem. De vaste kost wordt nu bepaald door de gemiddelde werktijd te vermenigvuldigen met het uurtarief van [75-100] EUR per uur om zo te komen tot een vaste

moet aanvragen bij de kabeloperator. Wanneer dan de netwerkaanpassingen afgerond zijn en het signaalniveau hersteld is, zou de kabeloperator dan een "Wrongful Repair" kunnen aanrekenen aan Orange Belgium. Deze situaties moeten kunnen uitgeklaard worden tussen de kabeloperator en de begunstigde operator.

⁵⁸ Zie hoofdstuk 13 (VOO NV), 14 (Brutélé) en 18 (Telenet) "Overige elementen uit het referentieaanbod" van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

⁵⁹ Zie in deze zin ook paragraaf 38 van dit besluit.

kost van 107,10 EUR voor elke effectieve reparatie van "Ingress" of "Current Leakage" problemen door een techniker van de kabeloperator, inclusief detectie.

174. Daar deze kost nu vergelijkbaar is met de reparatiekost door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage" (zijnde 106,88 EUR), stelt het BIPT voor om hiertussen geen onderscheid meer te maken, opnieuw teneinde de facturatie zo eenvoudig mogelijk te houden. Er wordt dus slechts één enkele kost van 107,10 EUR beschouwd voor alle mogelijke types van reparatie. In 7.3 "Reparaties" wordt verduidelijkt onder welke omstandigheden deze kost mag gefactureerd worden door de kabeloperator.
175. Het BIPT vraagt wel aan de kabeloperatoren om de onderliggende regels en principes aangaande de detectie van "Ingress" en "Current Leakage" op te nemen in de referentieaanbiedingen.

5.3.2.2. Aanpassing van het "Wrongful Repair Request" tarief bij Telenet

176. Voor de kosten van "Wrongful Repair Request" in het kostenmodel had Telenet de kosten doorgegeven die gebaseerd waren op deze die Fluvius aan Telenet aanrekenen voor een onterechte interventie, wat het BIPT redelijk lijkt. Uit nazicht van de contracten tussen Fluvius en Telenet, blijkt echter dat dit tarief licht verschillend is van de eerder ontvangen informatie. Het BIPT heeft dit dan ook aangepast in het kostenmodel, waarbij nu het exacte tarief uit het contract tussen Fluvius en Telenet wordt gebruikt.

5.3.2.3. Een opsplitsing van het "Wrongful Repair Request" tarief

177. Orange Belgium stelt in zijn reactie op het ontwerpbesluit voor om een opsplitsing te maken tussen een "Wrongful Repair Request" zonder interventie binnenshuis en met interventie binnenshuis. Volgens Orange Belgium zou dit eerste geval dus een lagere kost omvatten.
178. Het BIPT wil aanhalen dat de huidige kost alle types van interventies omvat. Een opsplitsing van deze kost tussen deze 2 types zou inderdaad een lagere kost veroorzaken voor "Wrongful Repair Request" zonder interventie binnenshuis maar zou dus ook een hogere kost veroorzaken voor "Wrongful Repair Request" met interventie binnenshuis. Een begunstigde operator heeft bovendien geen invloed op het type "Wrongful Repair Request" (zonder of met interventie binnenshuis) aangezien dit van het toeval afhankelijk is. Het BIPT ziet momenteel weinig voordeel om deze opsplitsing te maken, die bovendien extra complexiteit zou toevoegen aan de facturatie van deze kosten. De huidige kostenstructuur wordt behouden.

5.3.3. Conclusie

179. Het uurtarief voor reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen wordt omgezet in een vaste kost van 107,10 EUR. De reparatiekost voor andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage" wordt hieraan gelijkgesteld.
180. De kabeloperatoren dienen de onderliggende regels en principes aangaande de detectie van "Ingress" en "Current Leakage" op te nemen in de referentieaanbiedingen.

181. Het "Wrongful Repair Request" kostenmodel van Telenet werd aangepast om gebruik te maken van het correcte onderliggende tarief van Fluvius.
182. Er wordt geen opsplitsing gemaakt van de "Wrongful Repair Request" kosten.

5.4. De SLA Pro Repair kosten

5.4.1. Introductie

183. Zoals in §2419 van het CRC besluit van 29 juni 2018 wordt aangegeven, moet de SMP-operator zijn referentieaanbod aanvullen met een nieuwe SLA (hierna "SLA Pro Repair" genoemd) specifiek rekening houdend met de behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen inzake reparatie, met name een snelle reparatie tijdens de openingstijden, 6 dagen op 7, zonder nachtelijke interventie.
184. Tot op heden, hebben de kabeloperatoren hier geen invulling aan gegeven.⁶⁰ Het feit dat de kabeloperatoren geen correcte invulling hebben gegeven aan hun verplichting om een SLA Pro te voorzien, wordt verder besproken in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Telenet, Brutélé en VOO NV.⁶¹
185. De gemodelleerde kosten aangaande de maandelijkse SLA Pro Repair omvatten de bijkomende middelen die de kabeloperatoren moeten voorzien om deze diensten te kunnen leveren.

5.4.2. Analyse

186. De kabeloperatoren hebben in de verschillende dataverzoeken geen gegevens aan het BIPT en Axon bezorgd die toelieten om een kostenmodel voor deze dienst op te bouwen. Bijgevolg dient het BIPT een alternatief te zoeken voor de tariefbepaling van deze dienst.
187. Het kan hiervoor bepaalde hypothesen aannemen en vergelijkingen met andere operatoren gebruiken, rekening houdende met de doelstellingen van het regelgevend kader.⁶² In die zin stelt het BIPT voor om hetzelfde maandelijkse tarief te gebruiken als voor de Enhanced ISLA Repair dienst bij Proximus.

⁶⁰ Het BIPT behoudt zich uiteraard alle rechten voor om een inbreukprocedure op te starten tegen Telenet, Brutélé en VOO voor het niet naleven van hun verplichtingen conform het CRC besluit van 29 juni 2018, indien dit noodzakelijk zou blijken.

⁶¹ Zie hoofdstuk 12.6 (VOO NV), 13.6 (Brutélé) en 17.6 (Telenet) "SLA Pro" van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

⁶² Zie in die zin ook HvJ C-277/16, *Polkomtel v. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, §33: "Wat het begrip „kosten" betreft, zij opgemerkt dat artikel 13, lid 1, van de toegangsrichtlijn niet vermeldt aan de hand van welke kosten de prijzen moeten worden georiënteerd. Uit lid 3 van dit artikel blijkt echter dat wanneer voor een exploitant een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven geldt, de NRI's de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening berekenen en hiertoe boekhoudkundige kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de onderneming gebruikte methoden."

188. Ook dezelfde tarieven voor het eenmalig configureren van systemen en resources⁶³ en voor de (de-)activatie van de SLA Pro optie op een eindgebruikerslijn van de begunstigde operator worden overgenomen van Proximus.
189. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, stelt Telenet dat ze niet akkoord kunnen gaan met dit tarief daar deze dienst nog niet wordt aangeboden en stelt voor om de tariefbepaling uit te voeren op het moment dat de dienst wordt gedefinieerd en in de tussenperiode, het voorgestelde tarief te beschouwen. VOO NV en Brutélé stellen dat er momenteel geen data beschikbaar is over de maandelijkse kost voor SLA Pro Repair omdat de dienst nog niet wordt aangeboden. VOO NV en Brutélé vragen hierbij wel om de mogelijkheid te voorzien de prijzen aan te passen wanneer deze dienst effectief aangeboden wordt.
190. Ten eerste, benadrukt het BIPT dat het CRC besluit van 29 juni 2018 een duidelijke verplichting aan de kabeloperatoren oplegt wat betreft het opstellen van een SLA Pro en dat zij hiervoor over 3 maanden beschikten na de inwerkingtreding van dat besluit.⁶⁴ Dit wordt bevestigd in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet. Zoals ook daar wordt aangehaald, hebben de kabeloperatoren tot op heden geen stappen ondernomen om deze dienst te definiëren, waardoor het BIPT verplicht wordt om een alternatief te zoeken voor de tarifiering van deze dienst.
191. Ten tweede, verwijst het BIPT naar §48 waarin wordt verklaard dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.
192. Het tarief dat in dit besluit wordt vastgelegd, zal dus worden gebruikt tot een eventuele toekomstige herziening. Indien er dan bruikbare gegevens beschikbaar zijn, kan het BIPT bekijken of een andere tarifieringsmethode noodzakelijk is. Er is evenwel geen sprake dat dit tarief zal beschouwd worden als "tussentijds". Het BIPT zal bekijken of een herziening noodzakelijk is nadat het BIPT een eventueel voorstel van Telenet, Voo NV of Brutélé voor deze dienst heeft geëvalueerd en goedgekeurd.
193. In zijn reactie op de consultatie, haalt Orange Belgium aan dat het BIPT niet het voorstel van Telenet, VOO NV of Brutélé moet evalueren, maar op eigen initiatief een kostenmodel moet opbouwen met de relevante kosten van elke operator. Het BIPT wil specificeren dat beide opties mogelijk zijn.
194. Orange Belgium vraagt om ook geen verhoging van de tarieven uit te voeren binnen de 24 maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Het BIPT wil geen termijn definiëren waarbinnen deze herziening zou moeten plaatsvinden of waarbinnen er geen herziening zou mogen plaatsvinden. Het BIPT wil enkel nog specificeren dat deze dienst toch een bepaalde tijd zou moeten afgenomen worden door een (of meerdere) begunstigde operator(en) alvorens eventuele tekortkomingen aan deze dienst kunnen gedetecteerd worden.
195. Een andere respondent twijfelt of het tarief voor de dienst bij Proximus wel beschouwd kan worden als referentie voor het tarief van een kabeloperator. Het BIPT haalt hierbij aan dat

⁶³ Dit tarief kan slechts 1 maal aangerekend worden per begunstigde operator, wanneer deze een eerste "SLA PRO Repair" lijn bestelt.

⁶⁴ Overeenkomstig §2419 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

het tarief dat van toepassing is voor een gelijkaardige dienst bij Proximus op de kosten gebaseerd is en dat de SLA Pro repair verbonden is met de extra mankracht die nodig is om in het geval van een defect de reparatietijd te verminderen, binnen de meer uitgebreide interventievensters en strakkere SLA niveaus van de SLA Pro repair dienst. Hierbij kan redelijkerwijs verondersteld worden dat er gelijkaardige kosten zijn voor zowel Proximus als de kabeloperatoren.

196. In zijn reactie op de consultatie, haalt Telenet opnieuw aan dat het onduidelijk is welke vorm deze SLA Pro repair dienst juist zal omvatten en dat een antwoord op deze vraag bepalend is voor het inrichten van de diensten en het kunnen opmaken van een inschatting van de kosten voor het inrichten en aanbieden van de dienst. Telenet geeft aan dat de prijszetting van deze dienst nog niet kon worden berekend. Hiervoor zou er immers zekerheid nodig zijn over de invulling van de effectieve taken die moeten worden uitgevoerd⁶⁵, hetgeen bepalend is voor het profiel van de techniker en dus de desbetreffende kost. Echter, in een opstartfase zouden de kosten naar analogie met Proximus kunnen worden beoordeeld.
197. Zoals reeds wordt erkend in §192, zal het BIPT ten gepaste tijde alle aspecten (inclusief de tarifaire) van deze dienst herbekijken en indien nodig, aanpassen. Het BIPT blijft dus bij haar standpunt dat in deze fase, een analogie met de Proximus dienst passend is.
198. Telenet haalt vervolgens een aantal tarifaire voorwaarden aan, waaraan de SLA Pro Repair dienst dient te voldoen. Het BIPT zal haar opmerkingen geven voor elk aangehaald punt, naar analogie met de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus.
- 198.1. een opstartkost voor de abonnementsformule voor een begunstigde operator;
- Het BIPT gaat hiermee akkoord. Deze opstartkost wordt ook voorzien binnen de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus.
- 198.2. een maandelijkse vergoeding voor het operationeel ondersteunen van de SLA Pro voor een begunstigde operator;
- Het BIPT gaat hiermee niet akkoord; alle operationele ondersteuning van de SLA Pro Repair dienst zit immers al vervat in de maandelijkse abonnementsvergoeding.
- 198.3. een activatiekost per eindgebruiker telkens de abonnementsformule wordt aangevraagd voor een eindklant;
- Het BIPT gaat hiermee akkoord. Deze activatiekost wordt ook voorzien binnen de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus.
- 198.4. een maandelijkse abonnementsvergoeding per eindgebruiker;
- Het BIPT gaat hiermee akkoord.

⁶⁵ Enige onzekerheid hieromtrent is bovendien volledig te wijten aan de houding van Telenet zelf, die ondanks de verplichting die op haar rust om een SLA pro aan te bieden (overeenkomstig het CRC besluit van 29 juni 2018) steeds geweigerd heeft om een concreet voorstel daaromtrent te doen.

198.5. een toeslag per interventie onder de SLA Pro;

Het BIPT gaat hier niet mee akkoord. De interventiekosten zijn al inbegrepen in de maandelijkse abonnementsvergoeding.

198.6. een toeslag in geval van onterechte reparatieaanvragen ("Wrongful repair request").

Het BIPT gaat hiermee akkoord. Deze toeslag wordt ook voorzien binnen de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus. Hiervoor wordt hetzelfde "Wrongful Repair Request"-tarief voorzien als bij reparatieaanvragen die vallen onder de standard SLA voorwaarden.

199. Daarnaast haalt Telenet nog enkele specifieke voorwaarden aan voor het aanbieden van de dienst, zoals een minimumperiode voor het behandelen van aanvragen, een minimumduur van de abonnementsformule per eindklant, etc.

200. Hiermee kan het BIPT niet akkoord gaan. Het BIPT merkt op dat dergelijke randvoorwaarden niet bestaan binnen de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus. Het BIPT ziet voorts ook geen reden waarom voor een zelfde type dienst bij Telenet bijkomende beperkingen aan deze dienst zouden moeten toegevoegd worden.

201. Het BIPT begrijpt wel dat er tijdens een opstartfase bepaalde randvoorwaarden kunnen bestaan om de kabeloperator de kans te geven de SLA Pro Repair dienst op een degelijke wijze op te starten en aan te kunnen bieden aan een begunstigde operator. Het BIPT meent dat een opstartfase van 6 maanden redelijk is, vanaf de eerste aanvraag tot activatie van de SLA Pro Repair door de eerste begunstigde operator.

202. Wat betreft de randvoorwaarden binnen deze opstartfase van zes maanden:

202.1. Telenet stelt in zijn reactie onder andere dat het niet wenselijk is dat een begunstigde operator de SLA Pro Repair dienst activeert en onmiddellijk een interventie verwacht van Telenet, zeker in een opstartfase waar het aantal beschikbare techniekers nog laag kan zijn in functie van het effectief aangesloten klanten. Het BIPT gaat hiermee akkoord, doch moet ook in de opstartfase de tijdsperiode tussen de aanvraag tot activatie van de SLA Pro Repair dienst en de effectieve activatie zeer beperkt blijven. Het BIPT laat toe dat tijdens deze zes maanden de activatie van de SLA Pro Repair dienst op een lijn pas na maximum 2 werkdagen uitgevoerd wordt.

202.2. Daarnaast vraagt Telenet ook om een minimum duurtijd voor het afnemen van de SLA Pro Repair dienst te bepalen, teneinde te vermijden dat een begunstigde operator de dienst zou afnemen en kort nadien zou stopzetten, waardoor de planning van de te voorziene techniekers zeer onvoorspelbaar zou zijn. Het BIPT heeft begrip hiervoor, maar dient toch op te merken dat volgens de informatie die het heeft, de minimum duurtijd voor contracten op de businessmarkt rond de 24 maanden bedraagt, waardoor de impact van dit hypothetische probleem minimaal of zelfs onbestaande lijkt. Volgens het BIPT dient er dus geen minimum duurtijd gedefinieerd te worden. Indien zou blijken dat dit probleem reëel is, kunnen de randvoorwaarden steeds aangepast worden mits goedkeuring van het BIPT.

203. Het BIPT gaat bijgevolg akkoord dat de kabeloperator een opstartfase mag voorzien, die het BIPT vastlegt als zijnde 6 maanden en die van start gaat vanaf de eerste aanvraag tot activatie van de SLA Pro Repair door de eerste begunstigde operator. Er mag gedurende deze opstartfase een tijdsperiode van maximum 2 werkdagen worden voorzien tussen de aanvraag tot activatie van de SLA Pro Repair dienst en de effectieve activatie ervan.
204. In zijn reactie op de consultatie halen VOO NV en Brutélé enkele argumenten aan waarom het opleggen van deze SLA Pro Repair dienst disproportioneel zou zijn. Het BIPT herhaalt dat het hier een reeds (voor een aanzienlijke tijd) bestaande toegangsverplichting betreft uit de CRC besluiten van 29 juni 2018. Het BIPT verwijst verder naar de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé en VOO NV waarin de SLA Pro Repair dienst wordt gedefinieerd. De tarieven van deze dienst worden in dit besluit vastgelegd. VOO NV en Brutélé gaan daarnaast akkoord met het voorstel van het BIPT om de relevante tarieven uit de referentieaanbieding van Proximus over te nemen, totdat er een beter beeld kan gevormd worden van de gepresteerde activiteiten en kosten in dit kader. Het BIPT verwijst hiervoor naar bovenstaande  197.
205. Volgens VOO NV en Brutélé zou een "SLA Pro Repair" dienst ook enkel kunnen aangeboden worden samen met een specifiek B2B lijnprofiel met een gedifferentieerd tarief die de extra kosten dekt van de bijkomende middelen om deze dienst aan te bieden. Het BIPT wil aanhalen dat al deze extra kosten worden gedekt door de specifieke tarieven die in dit besluit worden vastgelegd en dat het niet de bedoeling kan zijn om deze "SLA Pro Repair" dienst te gaan beperken door een begunstigde operator te verplichten een specifiek B2B lijnprofiel af te nemen. De begunstigde operator moet op een vrije manier de beschikbare lijnprofielen kunnen combineren samen met de "SLA Pro Repair" dienst om een gepaste dienst aan zijn eindklanten aan te kunnen bieden.

5.4.3. Conclusie

206. Het BIPT baseert zich op de Enhanced ISLA Repair dienst bij Proximus voor het bepalen van de kosten van deze dienst.
207. Er wordt een opstartfase van 6 maanden voorzien die van start gaat van zodra de SLA Pro Repair dienst kan afgenomen worden door een begunstigde operator. Binnen deze opstartfase, mag de kabeloperator een tijdsperiode van maximum 2 werkdagen voorzien tussen de aanvraag tot activatie van de SLA Pro Repair dienst en de effectieve activatie ervan.

5.5. Colocatie/co-mingling

5.5.1. Introductie

208. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot "colocatie" of "co-mingling". Deze diensten dienen enkel ter ondersteuning voor het aanbieden van interconnectie op de locaties waar het netwerk van de begunstigde operator en de kabeloperatoren samenkomen.
209. Indien bepaalde verwante faciliteiten (bijvoorbeeld interconnectie, colocatie, co-mingling...) zouden gedeeld worden door een begunstigde operator voor de toegang tot de netwerken

van VOO NV en Brutélé, kan een tarief voor een zelfde dienst niet meer dan één keer aangerekend worden.

5.5.2. Analyse

210. Het BIPT heeft in het kader van de consultatie van het ontwerpbesluit van het BIPT in de versie van de publieke consultatie op datum van 14 april 2020 aangaande de analyse van referentieaanbieding van Telenet voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod een nieuwe bijlage ontvangen van Telenet met nieuwe specificaties (inclusief een nieuwe tariefstructuur) aangaande de colocatie/co-mingling dienst van Telenet. Voor dit gewijzigd addendum was het niet meer mogelijk om dit nog te gronde te behandelen in dit besluit.
211. VOO NV en Brutélé hebben in de verschillende data-opvragingen geen gegevens aan het BIPT en Axon bezorgd die toelieten om een kostenmodel voor deze diensten op te bouwen. In hun reacties op de preconsultatie van de kostenmodellen, stellen zowel VOO NV als Brutélé dat er momenteel geen data beschikbaar zijn omdat de dienst nog niet wordt aangeboden. Niettegenstaande heeft VOO NV/Brutélé in hun referentie aanbiedingen een tarief gedefinieerd op basis van de prijzen van het co-mingling aanbod van Proximus.
212. Daarnaast merkt het BIPT op dat de colocatietarieven voor een deel bestaan uit zowel eenmalige vergoedingen als uit maandelijkse tarieven.
213. Op basis van bovenstaande heeft het BIPT beslist om de tarieven voor colocatie en comingling te behandelen in een andere procedure.

5.5.3. Conclusie

214. De tarieven voor "colocatie" of "co-mingling" voor de kabeloperatoren zullen in een afzonderlijke procedure behandeld worden.

5.6. Ondersteunende diensten

5.6.1. Introductie

215. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen.
216. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :
- 216.1. Opnieuw inboeken van een techniker van de kabeloperatoren voor een klantenbezoek op een nieuwe datum;
- 216.2. Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker van de kabeloperatoren;
- 216.3. Useless Visit;

Dit tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer de techniker van de kabeloperatoren, na bezoek bij de eindklant, geen interventie kan uitvoeren op de geplande datum omwille van redenen die niet aan de kabeloperatoren kunnen verweten worden. De kabeloperator zal moeten kunnen bewijzen dat de techniker is langs geweest bij de eindklant van de begunstigde operator.

216.4. Migratie van profielen of producten;

Deze kost omvat alle activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van de kabeloperator bij de migratie naar een ander lijnprofiel of bij het (de-)activeren van één of meerdere diensten bij een klant van de begunstigde operator, bijvoorbeeld gerelateerd aan manuele aanpassingen aan de bestelling.

216.5. Configuratie van een nieuw profiel (uurtarief);

Dit uurtarief wordt aangerekend voor de activiteiten die horen bij de configuratie van een volledig nieuw profiel.

216.6. Technische ondersteuning (uurtarief).

Dit uurtarief zal enkel aangerekend worden voor geleverde ondersteuning over het referentieaanbod aan operatoren of andere bedrijven die nog geen wholesaleklant zijn bij de kabeloperator. Dit tarief zal niet aangerekend worden aan wholesaleklanten.

217. Tijdens de raadpleging over de kostenmodellen vroeg Orange Belgium om ook een tarief te voorzien voor massamigraties, waarbij bijvoorbeeld meerdere klanten tegelijk een ander profiel zouden krijgen.

5.6.2. Analyse

5.6.2.1. Migraties en configuraties van profielen en producten

218. Orange Belgium merkte tijdens de raadpleging over de kostenmodellen op dat de kosten voor migraties en configuraties van profielen enkel **[vertrouwelijk]**, daar deze volledig geautomatiseerd zijn.

219. Het BIPT is echter van mening dat dit niet helemaal het geval is en dat deze kosten voor migraties en configuraties ook een kost voor manuele interactie omvatten. De kost voor automatisering van deze activiteiten zit op zijn beurt reeds vervat in de IT-markup.

220. Voor de migratie van profielen of producten stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brutélé veel hoger zijn dan bij Telenet zonder dat er hier een adequate rechtvaardiging voor bestaat. Deze kosten kunnen bijgevolg niet als efficiënt beschouwd worden. De uit te voeren handelingen zijn immers zo goed als identiek waardoor de kosten voor deze handelingen dat ook zouden moeten zijn. Het BIPT meent dat de kosten berekend

voor Telenet een redelijke benadering vormen en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brutélé dezelfde kosten van Telenet te gebruiken.⁶⁶

221. Voor de configuratie van nieuwe profielen stelt het BIPT vast dat er geen tarief voorgesteld is door Telenet. Het BIPT zal daarom het voorgestelde uurtarief van VOO NV en Brutélé gebruiken voor Telenet.

5.6.2.2. Het annuleren en herinboeken van een technikerbezoek

222. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, haalt Telenet aan dat er een opsplitsing zou moeten worden gemaakt in het geval dat de begunstigde operator een annulering van een technikerbezoek aanvraagt. Indien de annulering wordt aangevraagd binnen de 24 uur, zou het volledige tarief voor de installatie moeten aangerekend worden.
223. Orange Belgium maakt een vergelijkbare opmerking aangaande het herboeken van een technikerbezoek, maar is van mening dat er enkel een tarief kan aangerekend worden voor herboekingen, ingediend op de dag zelf van het geplande bezoek of op de dag ervoor, vanaf 12h00. Orange Belgium verwijst hiervoor naar de referentieaanbieding van Proximus, waarin ook een verschil wordt gemaakt tussen "hard" en "light" requests.
224. Het BIPT kan zich vinden in het voorstel van beide operatoren om een onderscheid te maken, naar gelang het tijdstip van de ingediende aanvraag. Daar beide operatoren ook verwijzen naar de huidige werkwijze in de referentieaanbieding van Proximus, stelt het BIPT voor om dezelfde definitie in te voeren, aangaande "hard" en "light" requests, zijnde tussen aanvragen ingediend op de dag zelf van het geplande bezoek of op de dag ervoor, vanaf 12h00. Het BIPT wil ook erkennen dat een techniker die ingepland staat voor het uitvoeren van een bezoek en waarvan het bezoek door een "hard" request wordt geannuleerd, waarschijnlijk niet meer zal kunnen ingeboekt worden voor een andere interventie. Daarenboven schat het BIPT in dat deze aantallen beperkt zullen zijn. Het BIPT zal daarom voorstellen om het tarief van VOO te beschouwen als het tarief voor "light" requests en voor "hard" requests, een formule te gebruiken, vergelijkbaar met de referentieaanbieding van Proximus, zijnde de helft van het relevante installatietarief voor "hard" herinboekingen en het volledige installatietarief voor "hard" annulaties.
225. In zijn reactie op de consultatie gaat Orange Belgium akkoord met de opsplitsing die het BIPT heeft voorgesteld tussen "light" en "hard" requests, maar is van oordeel dat voor "light" annulaties en voor "light" & "hard" herinboekingen geen tarief kan gefactureerd worden. Zo zouden bij Telenet deze aanvragen op een volledig automatische manier worden behandeld. Het BIPT heeft dit nagevraagd bij Telenet, die bevestigt dat er steeds een manuele handeling dient te gebeuren door een helpdeskmedewerker. Het BIPT behoudt dus haar voorstel aangaande de opsplitsing tussen "light" en "hard" requests.
226. In zijn reactie op de consultatie, merkt Telenet op dat deze herinboekingen ook van toepassing zijn op reparaties, waarvoor dus een afzonderlijk basistarief van toepassing is. Het BIPT gaat hiermee akkoord.

⁶⁶ Zie in deze zin ook paragraaf 38 van dit besluit.

5.6.2.3. Useless visit

227. Het "useless visit" tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer de techniker van de kabeloperatoren, na bezoek bij de eindklant, geen interventie kan uitvoeren op de geplande datum omwille van redenen die niet aan de kabeloperatoren kunnen verweten worden.
228. Voor de "useless visit" stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij Telenet veel hoger liggen dan bij VOO NV/Brutélé zonder dat er hier een adequate rechtvaardiging voor bestaat, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. De uit te voeren handelingen zijn immers zo goed als identiek waardoor de kosten dat ook zullen zijn. Het BIPT meent dat de kost berekend voor VOO NV/Brutélé een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor Telenet de kost van VOO NV/Brutélé te gebruiken.⁶⁷

5.6.2.4. Massamigraties

229. Tijdens de raadpleging over de kostenmodellen vroeg Orange Belgium om ook een tarief te voorzien voor massamigraties, waarbij bijvoorbeeld meerdere klanten tegelijk een ander profiel zouden krijgen.
230. Het BIPT begrijpt deze vraag en erkent dat dergelijke massamigraties moeten mogelijk zijn. Echter kan het BIPT geen tarief hiervoor bepalen, daar dit afhankelijk is van meerdere parameters (zoals het aantal klanten, de complexiteit van de migratieregels, het al dan niet nodig zijn van technikerinterventies,...) dewelke pas beschikbaar zullen zijn bij de aanvraag tot massamigratie. Het BIPT stelt daarom voor om deze massamigraties te behandelen via een offerte op projectbasis, dewelke ook enkel op de kosten moet gebaseerd zijn. Het BIPT zal bij een eventueel dispuut steeds deze offerte kunnen verifiëren en nagaan of voldaan wordt aan de verplichting tot kostenoriëntatie. De kabeloperatoren moeten deze massamigratie mogelijkheid echter wel voorzien in hun respectievelijke referentieaanbiedingen.
231. Orange Belgium herhaalt de vraag in zijn reactie op de consultatie om een tarief te voorzien voor "basis" massamigraties, waarbij een aantal klanten worden omgezet naar een ander profiel.
232. VOO NV en Brutélé bevestigen in hun reactie op de consultatie dat de meest efficiënte manier om een massamigratieverzoek te behandelen op projectbasis is.
233. VOO NV en Brutélé halen ook de problematiek aan van migraties van producten, waarbij per eindklant dient nagegaan te worden of er interventies aan de tap noodzakelijk zijn door een techniker van de kabeloperator. Het opleggen van dit type van massamigraties zou disproportioneel zijn. Het BIPT gaat hiermee akkoord dat dit type van massamigraties (waarbij bezoek bij de eindklant door een techniker van de kabeloperator noodzakelijk is) niet moet opgenomen worden in de referentieaanbiedingen. Daarentegen, indien er geen sprake is van een technikerinterventie door de kabeloperator (bijvoorbeeld, wanneer de begunstigde operator alle installaties via "Single Installer" zal uitvoeren of bij het activeren van de SLA Pro Repair dienst), moet een massamigratie wel mogelijk zijn.

⁶⁷ Zie in deze zin ook paragraaf 38 van dit besluit.

234. Het BIPT heeft aan de kabeloperatoren gevraagd in welke mate deze massamigratie dienst geautomatiseerd is en stelt vast dat dit verschilt tussen de kabeloperatoren onderling en dat deze afhankelijk is van het type van massa migratie. Zelfs voor "basis massamigraties" is er een manuele handeling noodzakelijk, dewelke afhankelijk is van het aantal te migreren lijnen. Een vaste kost hiervoor definiëren blijkt zeer moeilijk te zijn. Het BIPT blijft dus bij haar mening dat deze dienst mogelijk moet zijn voor een begunstigde operator, maar dat de facturatie van deze kost op projectbasis kan gebeuren. Het BIPT zal bij eventuele disputen de kostenoriëntatie ervan nagaan. Indien bij een toekomstige revisie van deze dienst zou blijken dat het wel mogelijk is om vaste tarieven hiervoor te definiëren, zal het BIPT dit op dat ogenblik onderzoeken.

5.6.2.5. Technische ondersteuning

235. Het BIPT wil benadrukken dat dit tarief enkel aangerekend mag worden in het kader van de geleverde technische ondersteuning over het referentieaanbod aan de begunstigde tijdens een initiële fase, voorafgaand aan de eventuele afname van het wholesaleaanbod. Het tarief aangaande technische ondersteuning mag niet aangerekend worden voor vergaderingen waarin er over de toegangsmodaliteiten wordt onderhandeld. Dit tarief kan in geen geval worden aangerekend aan klanten van de wholesaleoperator (en geldt m.a.w. alleen voorafgaand aan de eerste bestelling).
236. Telenet heeft voor deze dienst geen kost aangeleverd. Om tot een bepaalde kost voor Telenet hiervoor te komen, kan het BIPT bepaalde hypothesen aannemen en vergelijkingen met andere operatoren gebruiken, rekening houdende met de doelstellingen van het regelgevend kader.⁶⁸ Het BIPT heeft het uurtarief berekend voor VOO NV/Brutélé vergeleken met het tarief van de gelijkaardige dienst geleverd door Proximus en stelt vast dat het uurtarief berekend voor VOO NV/Brutélé een redelijke benadering lijkt te vormen. Het BIPT stelt daarom voor om ook voor Telenet het uurtarief van VOO NV/Brutélé te gebruiken.

5.6.3. Conclusie

237. De kosten voor de migratie van profielen of producten bij VOO NV en Brutélé worden gelijkgesteld aan de kost hiervoor bij Telenet. De kost voor de configuratie van een nieuw profiel bij Telenet wordt gelijkgesteld aan de kost hiervoor bij VOO NV en Brutélé.
238. Aangaande het annuleren en herinboeken van een technikerbezoek wordt een opsplitsing gemaakt tussen "light" en "hard" requests, zijnde tussen aanvragen ingediend op de dag zelf van het geplande bezoek of op de dag ervoor, vanaf 12h00. Er wordt een tarief voor "light" requests gedefinieerd op basis van het tarief van VOO voor deze activiteit. Voor "hard" requests wordt een formule gedefinieerd, zijnde de helft van het relevante installatie- of reparatietarief voor "hard" herinboekingen en het volledige installatie- of reparatietarief voor "hard" annulaties.

⁶⁸ Zie in die zin ook HvJ C-277/16, *Polkomtel v. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, §33: "Wat het begrip „kosten” betreft, zij opgemerkt dat artikel 13, lid 1, van de toegangsrichtlijn niet vermeldt aan de hand van welke kosten de prijzen moeten worden georiënteerd. Uit lid 3 van dit artikel blijkt echter dat wanneer voor een exploitant een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven geldt, de NRI's de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening berekenen en hiertoe boekhoudkundige kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de onderneming gebruikte methoden."

239. Er wordt geen tarief bepaald voor massa-migraties, deze dienen op projectbasis behandeld te worden.
240. De kabeloperatoren moeten een massamigratie mogelijkheid voorzien in hun respectievelijke referentieaanbiedingen. Deze massamigratie mogelijkheid moet zich beperken tot migraties dewelke volledig door de helpdesk van de kabeloperator kunnen uitgevoerd worden en waarbij er dus geen sprake is van een interventie door een techniker van de kabeloperator.
241. Het tarief voor technische ondersteuning tijdens de initiële fase bij Telenet wordt gelijkgesteld aan dat bij VOO NV en Brutélé.

5.7. Ondersteunende diensten voor digitale tv-kanalen⁶⁹

5.7.1. Introductie

242. Het kostenmodel beschrijft de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot het indienststellen van digitale tv-kanalen. Voor analoge televisie zijn deze diensten niet mogelijk (analoge televisie laat technisch immers enkel een geheel van analoge kanalen toe die identiek zijn voor alle eindklanten) en worden er dus ook geen tarieven bepaald.
243. Ter volledigheid, het betreft hier de kostenmodellen aangaande:
- 243.1. Toevoegen van een gedeeld tv-kanaal;
- 243.2. Toevoegen van een eigen tv-kanaal.
244. Het BIPT wil vooraf onderstrepen dat van zodra er werkzaamheden dienen te gebeuren op het niveau van het serviceplan en/of het frequentieplan van de begunstigde operator, de kabeloperator het recht heeft om het tarief voor de relevante dienst te factureren aan de begunstigde operator. Deze werkzaamheden kunnen zowel op vraag zijn van een begunstigde operator, maar zouden ook kunnen volgen vanuit de omroepaanbieders van het tv-kanaal zelf, bijvoorbeeld wanneer deze zouden beslissen dat het kanaal niet langer uitgezonden wordt.

5.7.2. Analyse

5.7.2.1. De uurtarieven van de interne werknemers voor de implementatie van een eigen en gedeeld tv-kanaal

245. Het BIPT stelt vast dat de voorgestelde uurtarieven van de interne werknemers voor de implementatie van een eigen en gedeeld tv-kanaal verschillen tussen Telenet en VOO NV / Brutélé. Het BIPT heeft deze uurtarieven vergeleken met de gebruikte uurtarieven in het Multicast kostenmodel van Proximus.

⁶⁹ Dit hoofdstuk van het besluit betreft enkel Telenet en Brutélé, in overeenstemming met de bevoegdheid van het BIPT terzake.

	Proximus	Telenet	VOO NV / Brutélé
Uurtarieven van een interne medewerker betrokken bij de implementatie van een eigen en gedeeld tv-kanaal	[50-75] EUR/h	[50-75] EUR/h	[75-100] EUR/h

Tabel 1: vergelijking uurtarieven van interne werknemers

246. Het BIPT stelt dus vast dat het uurtarief dat Telenet voorstelt, quasi identiek is aan het gebruikte uurtarief van een Proximus medewerker die in dezelfde context vergelijkbare activiteiten uitvoert. Het voorgestelde uurtarief van een VOO NV/Brutélé-medewerker ligt significant hoger.
247. Aangezien de kostenmodellen voor de kostenbepaling een hypothetisch efficiënte operator veronderstellen (zie ook §38), meent het BIPT dat volgens deze Belgische benchmark het tarief van een interne Telenet-medewerker het meest de kost van een efficiënte operator benadert.
248. Het BIPT zal dus het uurtarief van een interne Telenet medewerker gebruiken om de finale tarieven vast te leggen voor het implementeren van een eigen en gedeeld tv-kanaal.

5.7.2.2. Het toevoegen van een gedeeld tv-kanaal

249. Zowel Telenet als VOO NV en Brutélé stellen 1 werkdag voor om een gedeeld tv-kanaal te implementeren.
250. Het BIPT heeft hierbij geen verdere opmerkingen en aanvaardt deze voorstellen.

5.7.2.3. Het toevoegen van een eigen tv-kanaal

251. Zowel in haar antwoord op de dataverzoeken als in haar reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, stelt Telenet dat er 20 mandagen noodzakelijk zijn om een eigen tv-kanaal van een begunstigde operator beschikbaar te maken omdat dit een arbeidsintensief proces zou zijn, waarbij meerdere teams binnen Telenet betrokken zouden zijn.
252. Tot op het moment van de raadpleging, beschikte het BIPT niet over informatie die het door Telenet aangehaalde aantal werkdagen voldoende rechtvaardigde. Om die reden werd er in het ontwerpbesluit voorgesteld om geen onderscheid te maken tussen de implementatie van een gedeeld en een eigen kanaal, en werd de termijn voor het toevoegen van een eigen tv-kanaal op 1 mandag vastgelegd.
253. In zijn reactie op de consultatie, heeft Telenet hierover extra informatie toegevoegd (zie figuur hieronder). Hierbij verwijst Telenet naar het verzoek van Orange Belgium om over te gaan tot de implementatie van op dat moment eigen TV-kanalen (Eleven Sports) in juli 2020. Gezien het hier de implementatie betrof van een eigen kanaal voor Orange, beschikt Telenet

nu over de nodige data voor het inschatten van de mandagen die nodig zijn voor het stellen van dergelijke werkzaamheden. Volgens Telenet, werden volgende activiteiten in dit kader uitgevoerd:

period	actions	#hours
Juli	channel reshuffles to make room for Eleven JPL. Including NIT updates	[10-20]
	Check RF level in all local HE's of mux that will contain Eleven JPL channels	[100-110]
	setup/upgrade contribution link between InterXion and Telenet	[20-30]
	Configure new transcoding licenses for Eleven JPL channels	[0-10]
	Update serviceplan	[0-10]
	Testing and monitoring configuration	[0-10]
	Total hours	[130-190]

Figuur 1: informatie ontvangen van Telenet met betrekking tot het toevoegen van een eigen kanaal

254. Daarnaast haalt Telenet aan dat, indien er meerdere eigen kanalen tegelijk worden aangevraagd, er synergieën optreden, waardoor het aantal noodzakelijke werkuren voor de implementatie van het tweede (en verdere) kanaal daalt.
255. Het BIPT heeft hierover bijkomende vragen gesteld, aan zowel Telenet, VOO, Brutélé als Orange Belgium.
- 255.1. Telenet heeft nog bijkomende informatie verstuurd aangaande bovenstaande tabel, waarbij de noodzaak van elke activiteit nog werd verduidelijkt;
- 255.2. VOO NV en Brutélé hebben langs hun kant eveneens een opsplitsing gemaakt van de noodzakelijke stappen om een eigen TV kanaal te implementeren (zie figuur hieronder). Deze operatoren merken echter op dat de activiteit van het capteren van het televisiesignaal sterk afhankelijk is van de bron. Een televisiesignaal dat via een reeds bestaande lijn kan gecapteerd worden, zal een snellere doorlooptijd mogelijk maken dan wanneer een televisiesignaal via een nog te installeren satellietontvanger moet gecapteerd worden. VOO NV en Brutélé stellen dus een totale doorlooptijd voor van 13 werkdagen, plus een doorlooptijd dewelke zal variëren afhankelijk van de noodzakelijke captatiewijze.⁷⁰ Daar deze doorlooptijd pas kan bepaald worden na het ontvangen van de vraag voor een eigen tv-kanaal, stelt VOO NV / Brutélé voor om hiervoor een bestek op te maken en te bezorgen aan de begunstigde operator.
- 255.3. Daarnaast ontving het BIPT van Orange enkele opmerkingen met betrekking tot deze actie en de tarifiering ervan.

⁷⁰ Dit kan volgens VOO nv en Brutélé variëren tussen 2 en 24 werkdagen.

Description des actions	Estimation Durée
récupération de la capacité :	[0-5] working days
disponible	[0-5] working days
ou libérer place	[0-5] working days
étude de faisabilité timing et ressource (équipes et équipement)	[0-5] working days
captation de la chaine des signaux	On quotation (depending on the complexity of capitation of the signal – outcome of the feasibility study)
config des équipements Plateforme VOO pour diffuser le signal fournir flux tv sur le câble	[0-5] working days
mise en place de la signalisation de l'opérateur	
mise en place du contrôle d'accès (CAS) de l'opérateur	[0-5] working days
mise en place du monitoring	

Figuur 2: informatie ontvangen van VOO NV & Brutélé met betrekking tot het toevoegen van een eigen kanaal

256. Het BIPT merkt op dat de totale duurtijd voor het toevoegen van een eigen kanaal zeer vergelijkbaar is voor een standaardcaptatie. Er zijn tussen Telenet en VOO NV / Brutélé echter wel enkele verschillen op te merken, zoals bijvoorbeeld dat Telenet meer tijd zou spenderen aan een controle van de kwaliteit van het signaalniveau op de lokale headends en VOO NV / Brutélé meer tijd zou spenderen aan het opzetten en verwerken van het nieuwe signaal op het TV-platform.
257. Het BIPT ziet echter geen significante verschillen tussen beide voorstellen van aanpak. De verschillen die er wel zijn, kunnen volgens het BIPT verklaard worden door een verschillende benadering die eigen is aan de operator, het achterliggende netwerk en de IT- en TV-platformen. Het BIPT aanvaardt dus beide voorstellen van de kabeloperatoren. Specifiek voor wat betreft het bestek aangaande de captatiewijze bij Brutélé en VOO NV (en het mogelijks sterk uiteenlopend aantal noodzakelijke werkdagen) zal het BIPT er op toezien dat deze termijn voldoende gemotiveerd wordt en redelijk is.
258. Daarnaast wil het BIPT duidelijk stellen dat deze kostenbepaling geldt voor het toevoegen van één eigen kanaal. Zoals ook Orange aangehaald heeft in zijn opmerkingen en zoals ook Telenet zelf reeds vermeld heeft, is de situatie anders indien meerdere kanalen tegelijkertijd toegevoegd worden: het aantal werkuren is in dat geval niet lineair met het aantal kanalen. In dit geval zijn er synergieën mogelijk, en moeten de kabeloperatoren een korting toepassen op dit tarief die deze synergieën in rekening brengt. Het BIPT zal nagaan of de voorgestelde korting deze synergieën reflecteert.

5.7.3. Conclusie

259. Het BIPT zal het uurtarief van een Telenet medewerker gebruiken om de finale tarieven vast te leggen voor het implementeren van een eigen en gedeeld tv-kanaal.

260. Het BIPT aanvaardt de voorstellen van Telenet, VOO NV en Brutélé van 1 werkdag voor de implementatie van een gedeeld tv-kanaal.
261. Het BIPT aanvaardt het voorstel van Telenet van 20 werkdagen en het voorstel van VOO NV / Brutélé van 13 werkdagen plus de captatie op offertebasis voor de implementatie van een eigen tv-kanaal. Het BIPT zal bij een eventueel dispuut steeds deze offerte kunnen verifiëren en nagaan of voldaan wordt aan de verplichting tot kostenoriëntatie.
262. Deze tijdsinschatting is enkel van toepassing indien één eigen tv-kanaal toegevoegd wordt. Bij het toevoegen van meerdere eigen tv-kanalen op het zelfde moment, dienen de kabeloperatoren een gepaste en voldoende gemotiveerde korting toe te passen die de tijdsbesparing door het gelijktijdig installeren van deze kanalen in rekening brengt.

6. Analyse van de overhead- en IT-kosten

263. Door de gelijkaardige berekening van zowel de overhead- als IT-kosten, worden beide behandeld in dit hoofdstuk.
264. De overhead- en IT-kosten worden door een Equi-proportionate Mark-up toegewezen aan de verschillende eenmalige tarieven.
265. Een Equi-proportionate mark-up (EPMU) is een veel gebruikte methode voor de toewijzing van gemeenschappelijke kosten⁷¹. In deze methode, wordt een percentage bepaald dat wordt toegepast op de kosten. Dit percentage wordt bepaald als een ratio van de totale relevante incrementele kosten op de totale relevante gemeenschappelijke kosten. Een EPMU toepassen is eenvoudig en resulteert in een gelijkvormige behandeling van alle relevante dienstenkosten.
266. Voor de bepaling van de EPMU mark-up voor de overhead-⁷² en IT-kosten worden dezelfde waarden gebruikt als deze uit het besluit van de CRC van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de kabelnetwerken. Deze waarden worden vastgelegd als 7,50% voor de IT markup en 5,00% voor de overhead markup.
267. Over de IT-markup werden verschillende commentaren ontvangen tijdens de preconsultatie over het kostenmodel:
- 267.1. Deze zou enkel wholesalerelateerde kosten moeten omvatten. Het BIPT antwoordt hierop dat deze markup de IT-kosten omvat gerelateerd aan de systemen die nodig zijn voor de ondersteuning van de wholesalediensten. Deze markup bevat dan ook geen zuiver retailgerelateerde kosten die niet van toepassing zijn voor de wholesalediensten.
- 267.2. Deze is te hoog. Het BIPT verwijst naar de argumentatie aangehaald in het CRC besluit van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de kabelnetwerken. De markups werden afgetoetst met een internationale benchmark en zijn geacht hiermee in lijn te zijn.
- 267.3. Deze zou lager moeten zijn dan de markup gehanteerd in het tariefbesluit voor de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang. Het BIPT ziet niet in waarom dit het geval zou zijn: het idee van een markup is net dat er een zelfde percentage gehanteerd wordt op alle kosten. De IT-markup omvat alle IT-diensten nodig voor de ondersteuning van wholesalediensten, waarbij deze via een percentage worden toegerekend aan de relevante kostenbasis. De IT-mark-up die het BIPT gebruikt voor de maandelijkse tarieven, werd gebaseerd op een aftoetsing met verschillende bronnen, en ligt in de buurt van de berekende waarde op basis van de eigen gegevens van de Belgische operatoren. Deze berekende waarde maakt geen onderscheid tussen netwerkgerelateerde IT-kosten en IT-kosten horende bij de eenmalige diensten. Het BIPT besluit dan ook dat een onderscheid tussen de mark-

⁷¹ Gemeenschappelijke kosten zijn kosten die eigen zijn aan meerdere diensten en niet op een eenduidige wijze kunnen toegewezen worden aan een afzonderlijke dienst.

⁷² Hierbij horen de IT overhead kosten.

up in het rental fees-kostenmodel en deze van het OTF-kostenmodel niet gerechtvaardigd is.

7. Tarifiering

268. In hoofdstuk 4. "Introductie tot de kostenmodellen" wordt verduidelijkt welke kostelementen in rekening worden genomen om de totale kosten te berekenen. Vervolgens worden in hoofdstuk 5. "Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten" de kostelementen die relevant zijn voor de verschillende diensten besproken. In hoofdstuk 6. "Analyse van de overhead- en IT-kosten" worden de markups besproken die nog bovenop de kostenelementen in rekening dienen genomen te worden.
269. Het BIPT heeft verschillende reacties ontvangen van operatoren aangaande de exacte manier waarop de tarieven moeten gecombineerd worden en onder welke voorwaarden deze tarieven mogen aangerekend worden. Het BIPT zal dit in dit hoofdstuk verduidelijken.
270. De tarieven van de diensten die niet in dit hoofdstuk worden vermeld, dienen volgens het BIPT geen bijzondere verduidelijking te krijgen, daar deze tarieven enkel de relevante totale kosten bevatten, zonder dat hierop nog een formule dient toegepast te worden en de toepassing van de tarieven bijgevolg duidelijk volgt uit de omschrijving van de (kosten van de) dienst.
271. Het BIPT wil nog specificeren dat de kabeloperatoren vrij zijn om een eigen benaming te kiezen in de referentieaanbiedingen voor de diensten dewelke worden gespecificeerd in dit besluit, zolang het voor een begunstigde operator duidelijk is welk tarief uit het referentieaanbod overeenkomt met het tarief uit dit besluit.

7.1. De (de-)activatiediensten

272. Aangaande de (de-)activatiediensten, worden de totale kosten per installatietype in onderstaande tabel opgelijst:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Activatiekost van een (nieuwe) lijn	3,83 EUR	3,83 EUR	3,83 EUR
Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	38,35 EUR	42,66 EUR	38,80 EUR
Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Dual Visit")	NA	62,57 EUR	59,32 EUR
Installatiekost van een (nieuwe) lijn door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator ("Single Installer")	1,65 EUR	2,39 EUR	2,39 EUR

Installatiekost van een "standaard" dropkabel	95,46 EUR	207,44 EUR	176,23 EUR
Installatiekost van een "complexe" dropkabel	446,92 EUR	Op offertebasis	Op offertebasis
De-activatiekost van een lijn	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
De-installatiekost van een lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	20,14 EUR	24,10 EUR	16,71 EUR
De-installatiekost van een lijn door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator ("Single Installer")	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Tabel 2: kosten (de-)activatiediensten

273. De kabeloperatoren kunnen geen bijkomend tarief vragen voor manuele adresopzoeken daar de kost voor deze activiteit al vervat zit in dit activatiekost, dewelke altijd zal gefactureerd worden.

7.1.1. Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer"

274. Het tarief voor de activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer" bestaat uit de som van de activatiekost van een (nieuwe) lijn en de installatiekost van een (nieuwe) lijn door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator.

275. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer"	5,48 EUR	6,22 EUR	6,22 EUR

Tabel 3: activatietarieven "Single Installer"

276. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke activatie, waarvan de begunstigde operator zelf de verantwoordelijkheid draagt voor alle activiteiten die dienen uitgevoerd te worden bij de eindklant van de begunstigde operator, binnen de context van "Single Installer".

277. Deze dienst wordt gefactureerd op adresbasis, dit wil zeggen dat dit tarief ook geldt bij de verhuizing van een klant naar een ander adres.

278. Indien de eindklant reeds geactiveerd was op het coax-netwerk bij een andere operator, is 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk" van toepassing.

7.1.2. Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Visit"

279. Het tarief voor de activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Visit" bestaat uit de som van de activatiekost van een (nieuwe) lijn en de installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit").

280. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	42,18 EUR	46,49 EUR	42,63 EUR

Tabel 4: activatietarieven "Single Visit"

281. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke activatie waar de kabeloperator verantwoordelijk is voor de correcte uitvoering van de activiteiten die dienen uitgevoerd te worden bij de eindklant van de begunstigde operator, binnen de context van "Single Visit", waarbij dus geen enkele activiteit binnen de woning van de eindklant dient uitgevoerd te worden door de techniker van de kabeloperator. De begunstigde operator draagt de verantwoordelijkheid voor alle overige activiteiten die buiten de verantwoordelijkheid vallen van de kabeloperator.

282. Dit tarief kan enkel aangerekend worden wanneer een werkende dropkabel bij de eindklant beschikbaar is, waarop de bestelde dienst(en) kan geactiveerd worden, zonder dat (een deel van) de kabel vervangen dient te worden.

283. Deze dienst wordt gefactureerd op adresbasis, dit wil zeggen dat dit tarief ook geldt bij de verhuizing van een klant naar een ander adres.

284. Indien de eindklant reeds geactiveerd was op het coax-netwerk bij een andere operator, is 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk" van toepassing.

7.1.3. Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Dual Visit"

285. Het tarief voor de activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Dual Visit" bestaat uit de som van de activatiekost van een (nieuwe) lijn en de installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Dual Visit").

286. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Dual Visit")	NA	66,40 EUR	63,15 EUR

Tabel 5: activatietarieven "Dual Visit"

287. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke activatie waar de kabeloperator verantwoordelijk is voor de correcte uitvoering van de activiteiten die dienen uitgevoerd te worden bij de eindklant van de begunstigde operator, binnen de context van "Dual Visit", waarbij dus minstens 1 relevante activiteit⁷³ binnen de woning van de eindklant noodzakelijk is en dient uitgevoerd te worden door de techniker van de kabeloperator. De begunstigde operator draagt de verantwoordelijkheid voor alle overige activiteiten die buiten de verantwoordelijkheid vallen van de kabeloperator.
288. Dit tarief kan enkel aangerekend worden wanneer een werkende dropkabel bij de eindklant beschikbaar is, waarop de bestelde dienst(en) kan geactiveerd worden, zonder dat (een deel van) de kabel vervangen dient te worden.
289. Deze dienst wordt gefactureerd op adresbasis, dit wil zeggen dat dit tarief ook geldt bij de verhuizing van een klant naar een ander adres.
290. Indien de eindklant reeds geactiveerd was op het coax-netwerk bij een andere operator, is 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk" van toepassing.

7.1.4. Installatie van een standaard dropkabel met activatie binnen "Single Visit / Dual Visit"

291. De begunstigde operator heeft de keuze om zelf "standaard" dropkabels te installeren⁷⁴ of om hiervoor beroep te doen op de kabeloperator, wanneer er geen werkende dropkabel bij de eindklant beschikbaar is.
292. In het eerste geval, dient er geen bijkomend tarief te worden voorzien daar de begunstigde operator zal gebruik maken van het tarief uit 7.1.1 "Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer"" om de dienst te activeren, nadat hijzelf de standaard dropkabel succesvol heeft geïnstalleerd.
293. In het tweede geval, bestaat het tarief voor de installatie van een standaard dropkabel met activatie binnen "Single Visit / Dual Visit" uit de som van de installatiekost van een standaard dropkabel en de activatiekost van een (nieuwe) lijn. Daar de kabeloperator reeds de aansluiting van de nieuwe dropkabel aan de tap op zich neemt en de kost van de dropkabel

⁷³ Zoals bijvoorbeeld een interventie aan de tap wanneer deze niet toegankelijk is zonder contact op te nemen met de eindklant, een interventie aan de NIU bij de klant thuis, interventies aan de connectoren of aan de dropkabel,...

⁷⁴ Zie §124.5 voor een definitie van een standaard dropkabelinstallatie. Deze definitie verschilt per operator, wat deels het verschil in tarief verklaart.

meegenomen is in de materiaalkost (voor VOO NV en Brut  ), kan geen enkel andere installatiekost in rekening worden genomen.

294. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brut��
Installatie van een standaard dropkabel met activatie	99,29 EUR	211,27 EUR	180,06 EUR

Tabel 6: activatietarieven bij installatie met standaard dropkabel

295. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke installatie van een standaard dropkabel met activatie van de dienst(en). De kabeloperator is verantwoordelijk voor alle activiteiten die dienen uitgevoerd te worden om een standaard dropkabel te installeren. Eens deze nieuwe dropkabel correct werd geïnstalleerd door een techniker van de kabeloperator, wordt de dienst of worden de diensten geactiveerd.

7.1.5. Complexe installatie van een dropkabel met activatie

296. De begunstigde operator heeft niet de mogelijkheid om in "complexe" gevallen dropkabels te installeren wanneer er geen werkende dropkabel bij de eindklant beschikbaar is. Complexe dropkabelinstallaties dienen altijd door de kabeloperator uitgevoerd te worden.

297. Het tarief voor de complexe installatie van een dropkabel met activatie bestaat uit de som van de complexe installatiekost van een dropkabel en de activatiekost van een (nieuwe) lijn. Daar de kabeloperator reeds de aansluiting van de nieuwe dropkabel aan de tap op zich neemt en de kost van de dropkabel meegenomen is in de materiaalkost, kan geen enkel andere activatiekost in rekening worden genomen.

298. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brut��
Complexe installatie van een dropkabel met activatie	450,75 EUR	Op offertebasis	Op offertebasis
Opstellen van de offerte voor een "complexe" installatie van een dropkabel	NA	68,59 EUR/h	68,59 EUR/h

Tabel 7: activatietarieven bij complexe installatie dropkabel

299. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke complexe installatie van een dropkabel met activatie van de dienst(en). De kabeloperator is verantwoordelijk voor alle

activiteiten die dienen uitgevoerd te worden om een complexe dropkabel te installeren. Eens deze nieuwe dropkabel correct werd geïnstalleerd, wordt de dienst of worden de diensten geactiveerd.

7.1.6. De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"

300. Het tarief voor de de-activatie van een lijn binnen "Single Installer" bestaat enkel uit de de-activatiekost van een lijn. Immers, wanneer de de-installatie volledig wordt uitgevoerd door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator, dient er in principe voor deze actie geen enkele handeling meer worden uitgevoerd door een medewerker van de kabeloperator. Voor de de-installatie-handeling dient dus geen tarief te worden aangerekend, waardoor enkel de de-activatiekost overblijft.

301. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR

Tabel 8: de-activatietarieven "Single Installer"

302. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke de-activatie, waarvan de begunstigde operator zelf de verantwoordelijkheid draagt voor alle activiteiten die dienen uitgevoerd te worden bij de eindklant van de begunstigde operator, binnen de context van "Single Installer".

303. Dit tarief dient enkel aangerekend te worden wanneer de dienst(en) van de eindklant van de begunstigde operator ook effectief dienen gestopt te worden (en er dus een filter dient geplaatst te worden bij de eindklant). Indien deze eindklant dezelfde dienst(en) afneemt bij een andere operator op het coax netwerk, beschouwt het BIPT dit als een migratie (zie 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk"). Voor dit geval, dient de donor-operator dus geen enkele handeling te ondernemen bij de eindklant en dient er dus geen de-activatie tarief aangerekend te worden. De kosten die de kabeloperator heeft, worden gerecupereerd via het migratietarief bij de recipiënt-operator.

7.1.7. De-activatie van een lijn binnen "Single Visit"

304. Het tarief voor de de-activatie van een lijn binnen "Single Visit" bestaat uit de som van de de-activatiekost van een lijn en de de-installatiekost van een lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit").

305. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
De-activatie van een lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	21,79 EUR	25,75 EUR	18,36 EUR

Tabel 9: de-activatietarieven "Single Visit"

306. Dit tarief wordt aangerekend aan de begunstigde operator voor elke de-activatie waar de kabeloperator verantwoordelijk is voor de correcte uitvoering van de activiteiten die dienen uitgevoerd te worden bij de eindklant van de begunstigde operator, binnen de context van "Single Visit". De begunstigde operator draagt de verantwoordelijkheid voor alle overige activiteiten die buiten de verantwoordelijkheid vallen van de kabeloperator.
307. Dit tarief kan ook enkel worden aangerekend nadat de kabeloperator ook effectief een relevante activiteit bij de eindklant heeft uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een filter. Indien de kabeloperator geen enkele activiteit heeft uitgevoerd (omdat de eindklant misschien toch naar een andere operator op het coax netwerk is overgestapt⁷⁵ of omdat de kabeloperator geen opdracht heeft gegeven om een filter te plaatsen), kan dit tarief niet aangerekend worden en kan enkel het tarief van 7.1.6 "De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"" aangerekend worden.
308. Dit tarief dient enkel aangerekend te worden wanneer de dienst(en) van de eindklant van de begunstigde operator ook effectief dienen gestopt te worden (en er dus een filter dient geplaatst te worden bij de eindklant). Indien deze eindklant dezelfde dienst(en) afneemt bij een andere operator op het coax netwerk, beschouwt het BIPT dit als een migratie (zie 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk"). Voor dit geval dient de donor-operator dus geen enkele handeling te ondernemen bij de eindklant en dient er dus geen de-activatie tarief aangerekend te worden. De kosten die de kabeloperator heeft, worden gec recupereerd via het migratietarief bij de recipiënt-operator.

7.1.8. Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk

309. In de huidige operationele processen werd tot nu toe geen afzonderlijk proces gedefinieerd voor een migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk, waarbij dezelfde diensten worden overgebracht. Deze activiteit zou dus vergoed worden door zowel een de-activatie van 1,65 EUR (aangerekend aan de donor-operator) als een activatie van 3,83 EUR (aangerekend aan de recipiënt-operator).
310. Dit is voor het BIPT geen logische benadering voor een proces dat in één enkele stap zou kunnen uitgevoerd worden. Bovendien, wordt de kabeloperator vergoed voor handelingen die niet plaatsvinden wanneer de eindklant uiteindelijk op het coax netwerk blijft. Het BIPT heeft hierover ook reacties ontvangen van Orange Belgium en Proximus.
311. Zo krijgt de kabeloperator dus een vergoeding voor eventuele manuele handelingen uitgevoerd door de helpdesk in het kader van de de-activatie stap en in het kader van de

⁷⁵ Zie hiervoor 7.1.8 "Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk"

activatie stap. Daarenboven, bestaat een deel van het tarief voor de activatie stap uit manuele controles of aanpassingen gerelateerd aan het adres van de eindklant, dewelke irrelevant is in dit kader daar het adres van de eindklant reeds gekend is omdat deze al een actieve dienst heeft.

312. Volgens het BIPT kan deze migratie op een efficiënte wijze als één enkele stap uitgevoerd worden, waarbij enkel éénmaal een kost voor de manuele handelingen uitgevoerd door de helpdesk kan in rekening worden genomen. Dit kostelement is vergelijkbaar met het kostelement uit het de-activatie tarief. Volgens het BIPT is het dus gerechtvaardigd om voor deze migratie, hetzelfde tarief te beschouwen als het de-activatie tarief.

313. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR

Tabel 10 : migratietarieven naar andere operator op het coaxnetwerk

314. Proximus vraagt om een specifiek migratieproces te voorzien. Het BIPT heeft de vraag gesteld aan de kabeloperatoren en aan Orange Belgium wat hun mening is aangaande het invoeren van een specifiek migratieproces in plaats van het huidige proces met afzonderlijke de-activatie- en activatiestappen. De kabeloperatoren antwoorden unaniem dat zij voorstander blijven van de huidige implementatie daar op de coax-technologie het mogelijk is om diensten af te nemen bij zowel de kabeloperator als bij een begunstigde operator⁷⁶. Wanneer een eindklant beslist om alle diensten over te brengen naar een andere operator op het coax-netwerk, dient dus wel degelijk de afgenomen dienst (of diensten) gedeactiveerd te worden binnen de systemen van de kabeloperator. Orange Belgium is ook voorstander om het huidige proces te behouden.

315. Het BIPT zal hiervoor op dit moment dus geen nieuwe processtap definiëren en opleggen aan de kabeloperatoren. Het BIPT zal echter de operationele werking blijven opvolgen en ingrijpen indien noodzakelijk. Het BIPT blijft wel van mening dat er een afzonderlijk tarief voor een migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk moet vastgelegd worden aangezien er minder manuele handelingen nodig zijn. De argumentatie uit §311 blijft relevant, ongeacht of deze migratiedienst nu als één processtap of als twee afzonderlijke processtappen dient uitgevoerd te worden.

316. De donor-operator zal dus steeds een de-activatie moeten aanvragen, conform de bepaling van §303 uit 7.1.6 "De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"". De recipiënt-operator zal dan voor de migratie het tarief uit de tabel uit §313 dienen te betalen aan de kabeloperator. Het BIPT wil nog specificeren dat, aangezien de eindklant op het kabelnetwerk blijft, zonder aanpassing van producten, er geen bijkomende activiteiten aan de tap bij de

⁷⁶ Bijvoorbeeld digitale TV via de kabeloperator en breedbandinternet via de begunstigde operator.

eindklant noodzakelijk zijn en er dus ook geen enkel bijkomende kost gerelateerd aan de installatiemethode⁷⁷ nog kan aangerekend worden bovenop het tarief uit §313.

7.1.9. Connect My Home

317. In hun reactie op de consultatie, leveren VOO NV en Brutélé informatie aan aangaande het "Connect My Home" project. Het doel van dit project is het coördineren van de werkzaamheden van verschillende netwerkbeheerders die aansluitingen van elektriciteit, aardgas, water, telefonie, televisie en internet aan een klant leveren. Alle aansluitingswerken zullen in synergie worden uitgevoerd in één dag, via één enkele aanvraag van de klant aan ORES⁷⁸.
318. VOO NV en Brutélé beschrijven in hun reactie welke stappen ORES uitvoert in dit kader en welke stappen nog worden uitgevoerd door een techniek van de kabeloperator:
- 318.1. Na een aanvraag door de eindklant voor een "Connect My Home" aansluiting, worden zowel door ORES als door VOO NV/Brutélé haalbaarheidsstudies uitgevoerd.
- 318.2. Indien deze studies positief zijn, wordt door ORES op het publieke domein een duct geplaatst welke aansluit op de duct die door de eigenaar op het privé domein voorzien is. ORES plaatst vervolgens de dropkabel, die voorzien wordt door VOO NV/Brutélé, in de duct vanaf de tap tot in het gebouw. Hierna wordt de dropkabel al aangesloten op de tap door een medewerker van VOO NV/Brutélé. Er wordt eveneens een stopfilter geplaatst om geen storingen te veroorzaken op het coax-netwerk, daar de dropkabel nog niet zal aangesloten zijn op een NIU in de woning van de eindklant.
- 318.3. Wanneer de eindklant de aansluiting wil activeren, wordt door VOO NV/Brutélé de aansluiting afgewerkt.
319. Alle kosten die in deze context door de verschillende partijen worden gemaakt, worden eveneens opgelijst. Het betreft hier:
- 319.1. de kosten (inclusief administratieve kosten) per werf gemaakt door ORES;
- 319.2. de studiekosten en administratieve kosten per werf gemaakt door VOO NV/Brutélé;
- 319.3. het materiaal⁷⁹ dat door VOO NV/Brutélé wordt aangeleverd aan ORES om de werken uit te voeren;
- 319.4. de kost voor de aansluiting van de dropkabel aan de tap, inclusief plaatsing van de stopfilter, per werf gemaakt door VOO NV/Brutélé;

⁷⁷ Hetzij "Single Installer", "Single Visit" of "Dual Visit".

⁷⁸ ORES (Opérateur de Réseaux d'Énergies) is een Waalse distributienetbeheerder. Het "Connect My Home"-proces wordt verder toegelicht op de website van ORES: <https://extranet.ores.be/fr/information/cmh>

⁷⁹ Zo wordt de lengte van de te voorziene dropkabel reeds bepaald tijdens de studie door VOO NV/Brutélé

- 319.5. de implementatiekost voor de ingebruikname, aanpassing en onderhoud van het "Connect My Home" platform van ORES en de beheerskosten van "Connect My Home" door ORES.
320. Alleen de kosten op het publieke domein worden hier vermeld. De werken op het privé-domein zijn ten laste van de eindklant, maar dit kan indien hij dit wenst ook door ORES uitgevoerd worden waarbij de kosten rechtstreeks aan de eindklant gefactureerd worden door ORES (bv. het graven op privaat domein).
321. VOO NV en Brutélé vragen aan het BIPT om een tarief op te stellen op basis van de kosten die door ORES aan VOO NV en Brutélé aangerekend worden en de kosten die in dit kader door VOO NV en Brutélé gemaakt worden zodat deze gefactureerd kunnen worden aan een begunstigde operator. Het BIPT zal de hierboven vermelde kosten vermeld in §319 punt per punt analyseren:
- 321.1. Het BIPT gaat akkoord dat de kosten per werf kunnen doorgerekend worden aan een begunstigde operator. Het betreft hier een forfaitair bedrag, voor elk type van aansluiting plus een variabele kost, afhankelijk van het type van noodzakelijke administratie. Dit bedrag wordt vastgelegd in de "Connect My Home" conventie van ORES. Bovenop dit bedrag mag VOO/Brutélé de overhead- en IT markups toepassen.
- 321.2. Het BIPT gaat akkoord dat de studiekosten en administratieve kosten kunnen doorgerekend worden aan een begunstigde operator. VOO/Brutélé stelt hiervoor ook een forfaitair bedrag voor, gebaseerd op een gemiddelde doorlooptijd. Het BIPT kan hier echter niet akkoord mee gaan, daar dit in tegenstelling is met de vooropgestelde werkwijze aangaande complexe aansluitingen (zie §124.5). Complexe aansluitingen worden immers op projectbasis uitgevoerd, waarbij de voorafgaande studie wordt gefactureerd aan de hand van een uurtarief. Daar het opstellen van een studie voor een complexe aansluiting of een "Connect My Home" aansluiting volgens het BIPT quasi identiek is, stelt het BIPT voor om de studiekost en de administratieve kost op dezelfde manier vast te leggen als de studiekost bij een complexe aansluiting, zijnde aan hetzelfde uurtarief uit Tabel 16: overzicht van de activatie en installatie tarieven.
- 321.3. Het BIPT gaat akkoord dat de materiaalkosten kunnen doorgerekend worden aan een begunstigde operator. Het BIPT merkt op dat deze materiaalkosten variabel zullen zijn, specifiek voor elke werf. Daar tijdens de studie door een medewerker van VOO NV / Brutélé alle noodzakelijke materialen zullen opgelijst worden (daar ze ook moeten voorzien worden voor ORES), ziet het BIPT geen probleem om de variabele kost van deze materialen per werf afzonderlijk te behandelen en hiervoor dus geen forfaitair bedrag te voorzien. De materiaalkosten per lopende kabelmeter of per stuk die hiervoor kunnen gebruikt worden, zijn dezelfde materiaalkosten die worden gebruikt in het kostenmodel aangaande de standaard kabelaansluiting.
- 321.4. Voor de kost van de aansluiting van de dropkabel aan de tap, inclusief plaatsing van de stopfilter nadat ORES alle werken vervolledigd heeft, stelt het BIPT voor om dezelfde kost te gebruiken als de installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit") uit §272, daar dit quasi identiek dezelfde handelingen zullen zijn.

- 321.5. Wat betreft de gemaakte implementatiekosten voor het opzetten van de interactie tussen ORES en VOO NV/Brutélé en de kosten voor het onderhoud van het platform, meent het BIPT dat deze deel uitmaken van de algehele IT kosten. Er zal hiervoor dus geen afzonderlijk tarief bepaald worden. Aangezien op de tarieven die aangerekend kunnen worden aan de begunstigde operator steeds een IT markup wordt toegepast, beschouwt het BIPT dat hiermee deze IT kosten gerecupereerd worden.
322. Wanneer de werken door ORES afgerond zijn, kan de eindklant kiezen om een dienst op het coax-netwerk af te nemen.
- 322.1. Indien de eindklant zou kiezen voor een dienst bij een begunstigde operator op het coax-netwerk, staat het BIPT toe dat VOO NV/ Brutélé de gemaakte kosten, die worden vermeld in  321, doorrekent aan de begunstigde operator. Dit kan slechts   nmaal gebeuren en ook enkel bij de eerste activatie van de eindklant. Bovenop deze kosten, dient de begunstigde operator dan nog het tarief voor de gekozen installatiemethode te betalen.
- 322.2. Indien de eindklant zou kiezen voor een dienst bij VOO NV/ Brutélé, dienen de gemaakte kosten door de retailafdeling van VOO NV/ Brutélé opgevangen te worden. Indien de eindklant daarna toch zou overschakelen naar een begunstigde operator, kunnen de gemaakte kosten niet meer doorgerekend worden aan de begunstigde operator en kan enkel het activatietarief aangerekend worden.
323. Net zoals bij andere aansluitingen, moet de begunstigde operator de mogelijkheid hebben om deze aansluitingen te weigeren indien hij dit wenst. Daarom moet de begunstigde operator op de hoogte gebracht worden van het feit dat de eindklant gebruik gemaakt heeft van het CMH proces. Het BIPT vraagt daarom dat dit bij een activatieaanvraag door de begunstigde operator meegegeven wordt door VOO NV en Brutélé. De begunstigde operator kan dan de gemaakte kosten op deze locatie opvragen (deze zijn reeds gekend aangezien er reeds een studie is uitgevoerd) en beslissen om de eindklant eventueel te weigeren.

Conclusie

324. VOO NV en Brutélé kunnen de volgende kosten doorrekenen aan een begunstigde operator:
- 324.1. de kosten (inclusief administratieve kosten) per werf gemaakt door ORES;
- 324.2. de studiekosten en administratieve kosten per werf gemaakt door VOO NV/Brutélé;
- 324.3. het materiaal⁸⁰ dat door VOO NV/Brutélé wordt aangeleverd aan ORES om de werken uit te voeren;
- 324.4. de kost voor de aansluiting van de dropkabel aan de tap, inclusief plaatsing van de stopfilter, per werf gemaakt door VOO NV/Brutélé, zijnde de "Single Visit" installatiekost;

⁸⁰ Zo wordt de lengte van de te voorziene dropkabel reeds bepaald tijdens de studie door VOO NV/Brutélé

325. Deze kosten kunnen slechts éénmaal aangerekend worden. De eerste operator die beslist om deze eindklant aan te nemen, dient deze kosten op zich te nemen.
326. Wanneer een begunstigde operator een aanvraag doet bij VOO NV of Brutélé om een "Connect My Home" klant aan te sluiten, dient hij op de hoogte te worden gebracht van dit feit en dienen de gemaakte kosten in het kader van "Connect My Home" op dit adres aan de begunstigde operator voorgesteld te worden.
327. De begunstigde operator heeft dan de keuze om ofwel deze kosten niet op zich te nemen en dan ook de klant niet te aanvaarden ofwel deze kosten wel op zich te nemen en toch de klant te aanvaarden.

7.2. Ondersteunende diensten voor installaties

328. De verschillende kosten aangaande de ondersteunende diensten voor installaties worden in onderstaande tabel opgelijst:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Migratiekost van profielen of producten	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR

Tabel 11: migratiekosten van profielen of producten

7.2.1. Wijziging van profiel

329. Het tarief voor het wijzigen van een profiel bij een specifieke eindklant bestaat enkel uit de hierboven vermelde migratiekost. Er wordt voor deze dienst dus enkel een helpdeskkost in rekening genomen.
330. Dit tarief wordt dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Wijzigen van profiel	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR

Tabel 12: tarieven voor wijziging van profiel

7.2.2. Wijziging van product

331. Het tarief voor het wijzigen van een product bij een specifieke eindklant is afhankelijk van het feit of er al dan niet aanpassingen dienen uitgevoerd te worden aan de tap van de eindklant:

- 331.1. Indien er geen enkele aanpassing dient uitgevoerd te worden aan de tap van de eindklant, bestaat het tarief enkel uit de hierboven vermelde migratiekost;

Er wordt voor deze dienst dus enkel een helpdeskkost in rekening genomen.

- 331.2. Indien er wel een aanpassing dient uitgevoerd te worden aan de tap van de eindklant, maar wanneer een techniker van de begunstigde operator deze zal uitvoeren, bestaat het tarief enkel uit de hierboven vermelde migratiekost;

Er wordt voor deze dienst dus enkel een helpdeskkost in rekening genomen. Het BIPT wil nog verduidelijken dat er geen andere kosten in rekening worden genomen, zoals bijvoorbeeld de installatiekost van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit"), daar deze kost reeds werd gerecupereerd door de kabeloperator bij de initiële bestelling van de activatiedienst.

- 331.3. Indien er wel een aanpassing dient uitgevoerd te worden aan de tap van de eindklant, maar wanneer een techniker van de kabeloperator deze zal uitvoeren, bestaat het tarief uit het overeenstemmende activatietarief binnen "Single Visit" of "Dual Visit".

Deze dienst is identiek aan de activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Visit" of "Dual Visit" en hetzelfde tarief kan dus overgenomen worden.

332. Deze tarieven worden dus als volgt bepaald:

	Telenet	VOO NV	Bruté
Wijzigen van product zonder aanpassing aan de tap	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Single Installer"	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Single Visit"	40,00 EUR	44,31 EUR	40,45 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Dual Visit"	NA	64,22 EUR	60,97 EUR

Tabel 13 : tarieven voor wijziging van product

7.3. Reparaties

7.3.1. Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen

333. Het tarief voor reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen wordt vastgelegd als een vast tarief, bepaald op basis van een uurtarief vermenigvuldigd met een gemiddelde werktijd voor deze interventies.

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen	107,10 EUR	107,10 EUR	107,10 EUR

Tabel 14: tarieven reparatie "Ingress" of "Current Leakage"

334. Het BIPT heeft verscheidene reacties ontvangen aangaande het toepassingsgebied van dit tarief.
335. Zo haalt Orange Belgium bijvoorbeeld aan dat er geen tarief kan aangerekend worden voor "ingress"/"current leakage" detectie, enkel voor het oplossen van deze problemen en dat dit tarief ook enkel kan aangerekend worden wanneer deze problemen kunnen gelinkt worden met de interventie van een techniek van de begunstigde operator.
336. Ook Proximus haalt aan in zijn reactie dat het onduidelijk is in welke gevallen dit tarief kan aangerekend worden, omwille van de verschillende mogelijkheden binnen de "Single Visit" context.
337. Volgens VOO NV en Brutélé, kan het probleem van "ingress" of "current leakage" ook "uit het niets" opduiken door onvoorziene problemen met andere⁸¹ elektrische apparatuur van de eindklant. Het is volgens VOO NV en Brutélé dus niet gepast om de toepassing van deze tarieven te beperken tot interventies van een techniek van de begunstigde operator.
338. Volgens Telenet zijn het voornamelijk netwerktechniekers die naar aanleiding van een andere interventie deze problemen opmerken. Vervolgens wordt er een repair/gezamenlijke interventie aangemaakt. Zeer uitzonderlijk kan een Orange techniek dit vaststellen tijdens een installatie, maar de installatie mag in principe dan niet worden verdergezet.
339. Volgens het BIPT kan dit tarief enkel aangerekend worden nadat het "ingress" of "current leakage" probleem is opgelost door een techniek van de kabeloperator, wanneer er duidelijkheid is over de onderliggende oorzaak. In dit opzicht, maakt het volgens het BIPT niet uit of het initiële probleem werd gedetecteerd door de kabeloperator of door de begunstigde operator. Hieronder worden de verschillende situaties uitgeklaard:

⁸¹ Andere in de betekenis dat deze niet onder de verantwoordelijkheid vallen van de begunstigde operator die de installatie heeft voltooid, maar eerder onder de verantwoordelijkheid vallen van de eindklant zelf.

- 339.1. Indien de oorzaak te wijten is aan een foutieve installatie van de begunstigde operator, mag de kabeloperator dit tarief aanrekenen aan de begunstigde operator.
- 339.2. Indien de oorzaak te wijten is aan een foutieve installatie van de kabeloperator, mag de kabeloperator dit tarief niet aanrekenen aan de begunstigde operator en zal hij zelf moeten instaan voor de gemaakte kosten.
- 339.3. Indien de oorzaak te wijten is aan elektrische apparatuur van de eindgebruiker, mag de kabeloperator dit tarief ook aanrekenen aan de begunstigde operator, aangezien de eindklant valt onder de verantwoordelijkheid van de begunstigde operator en de kabeloperator wel degelijk een kost heeft gemaakt om dit probleem op te lossen. De begunstigde operator zou er dan bijvoorbeeld voor kunnen kiezen om dit tarief door te rekenen aan de eindklant die uiteindelijk verantwoordelijk is voor de oorzaak van het probleem.

7.3.2. **Reparatie door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage"**

340. Het tarief voor reparatie door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage" wordt vastgelegd als een vast tarief.

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Reparatie door de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen	107,10 EUR	107,10 EUR	107,10 EUR

Tabel 15: tarieven reparatie andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage"

341. In hun reactie op de consultatie, kunnen VOO NV en Brutélé niet akkoord gaan met het voorstel van het BIPT dat indien een installatie werd uitgevoerd volgens het "Single Visit - Dual Visit"-principe, de begunstigde operator een beroep kan doen op de kabeloperator voor reparaties bij de eindklant, dewelke vallen binnen dezelfde verantwoordelijkheden als de installatie. Ze halen daarbij volgende punten aan:
- 341.1. Volgens VOO en Brutélé mag een begunstigde niet kiezen tussen een "Single Installer" of "Single Visit / Dual Visit" interventie per eindklant. Zo zou de begunstigde operator kunnen kiezen om bijvoorbeeld de installaties van eindklanten die "ver weg" wonen te laten uitvoeren door de kabeloperator of bijvoorbeeld wanneer er te weinig eigen techniekers ter beschikking zijn.

Het BIPT wil benadrukken dat in het CRC besluit van 29 juni 2018 er nergens wordt bepaald dat een begunstigde operator bij de initiële opzet van de diensten zou moeten kiezen tussen "Single Installer" en "Single Visit-Dual Visit"⁸² en dat deze keuze dan zou gelden voor alle installatieaanvragen. Dit wordt nogmaals herhaald in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de

⁸² Overeenkomstig §2400 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet.⁸³ De mogelijkheid om dit te doen staat dus vast en de kabeloperatoren kunnen hier dan ook niet van afwijken.

- 341.2. De begunstigde operator moet verantwoordelijk zijn voor het repareren van de installaties die hijzelf uitvoert binnen "Single Installer" om ervoor te zorgen dat hij de installatie correct uitvoert, waarvan de kwaliteit een impact heeft op de kwaliteit van de dienstverlening van andere klanten op het coax-netwerk.

Het BIPT gaat hiermee akkoord. Volgens het BIPT is het logisch dat de partij die verantwoordelijk is voor een bepaald onderdeel van de installatie, ook verantwoordelijk is (en blijft) voor de reparatie van dit onderdeel. Indien dit "  la carte" zou gebeuren, zou bijvoorbeeld de kabeloperator kunnen opdraaien voor de reparatie van een foutieve installatie door een techniker van de begunstigde operator. Dit wordt ook bevestigd in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet.⁸⁴

- 341.3. Indien de kabeloperator verantwoordelijk zou zijn voor het uitvoeren van reparaties, zou de kabeloperator een aantal technikers moeten voorzien voor het geval hij een reparatieverzoek zou ontvangen. Een dergelijke situatie zou onbeheersbaar zijn in termen van middelen.

Het BIPT wil aanhalen dat volgens de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet, elke begunstigde operator in zijn forecast moet voorstellen hoeveel installaties hij verwacht uit te laten voeren door de kabeloperator.⁸⁵ De kabeloperator heeft dus voldoende informatie voor handen om een inschatting te maken hoeveel technikers hij moet voorzien om aan reparatieverzoeken van de begunstigde operatoren op een gepaste wijze (binnen de SLA Repair) te kunnen voldoen.

342. Het BIPT heeft de verschillende verantwoordelijkheden van de partijen verduidelijkt in de besluiten van de CRC van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van Brutélé, VOO NV en Telenet aangaande de reparatiemogelijkheden.⁸⁶ Voor de volledigheid wordt het hieronder herhaald.

- 342.1. Wanneer de installatie werd uitgevoerd binnen "Single Installer", wordt de begunstigde operator verantwoordelijk voor de reparatie van dezelfde elementen als voor de installatie, zijnde de aansluiting aan de tap, de dropkabel, de NTP en de eigen apparatuur van de begunstigde operator.

⁸³ Zie   252 (VOO NV), 275 (Brutélé) en 370 (Telenet) van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

⁸⁴ Zie   252 (VOO NV), 275 (Brutélé) en 370 (Telenet) van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

⁸⁵ Zie hoofdstuk 10 (VOO NV), 11 (Brutélé) en 15 (Telenet) "Forecast" van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

⁸⁶ Zie hoofdstuk 12.5 (VOO NV), 13.5 (Brutélé) en 17.5 (Telenet) "SLA Repair" van de CRC besluiten van 25 maart 2021 aangaande de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.

- 342.2. Wanneer de installatie werd uitgevoerd binnen "Single Visit", wordt de begunstigde operator verantwoordelijk voor de reparatie van dezelfde elementen als voor de installatie, zijnde de NTP en de eigen apparatuur van de begunstigde operator.
- 342.3. Wanneer de installatie werd uitgevoerd binnen "Dual Visit", wordt de begunstigde operator enkel verantwoordelijk voor de reparatie van de eigen apparatuur van de begunstigde operator.

8. Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen

8.1. Besluit en inwerkingtreding

343. Op 24 juni 2021 is de CRC bijeengekomen en heeft het beslist dat de referentieaanbiedingen van Telenet, VOO NV en Brutélé integraal aan de opmerkingen in dit besluit moeten worden aangepast. Dit besluit van de CRC treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de publicatie van dit besluit.

344. De CRC vraagt aan Telenet, VOO NV en Brutélé om haar referentieaanbieding aan te passen in overeenstemming met de onderstaande tabellen:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Activatie van een (nieuwe) lijn binnen "Single Installer"	5,48 EUR	6,22 EUR	6,22 EUR
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	42,18 EUR	46,49 EUR	42,63 EUR
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Dual Visit")	NA	66,40 EUR	63,15 EUR
Installatie van een standaard dropkabel met activatie	99,29 EUR	211,27 EUR	180,06 EUR
Complexe installatie van een dropkabel met activatie	450,75 EUR	Op offertebasis	Op offertebasis
Opstellen van de offerte voor een "complexe" installatie van een dropkabel	NA	68,59 EUR/h	68,59 EUR/h
Migratie van een lijn naar een andere operator op het coax netwerk	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR

Tabel 16: overzicht van de activatie en installatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
De-activatie van een lijn binnen "Single Installer"	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
De-activatie van een lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	21,79 EUR	25,75 EUR	18,36 EUR

Tabel 17: overzicht van de de-activatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Reparatie door een techniker van de kabeloperator	107,10 EUR	107,10 EUR	107,10 EUR
Wrongful Repair Request	73,13 EUR	88,03 EUR	88,03 EUR

Tabel 18: overzicht van de reparatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Enmalig tarief voor configuratie van systemen en resources⁸⁷	2.000,47 EUR	2.000,47 EUR	2.000,47 EUR
SLA Pro Repair (als maandelijkse toelage)	5,65 EUR	5,65 EUR	5,65 EUR
SLA Pro (de-)activatie	8,23 EUR	8,23 EUR	8,23 EUR

Tabel 19: overzicht van de SLA Pro Repair tarieven

⁸⁷ Dit tarief kan slechts 1 maal aangerekend worden per begunstigde operator, wanneer deze een eerste "SLA PRO Repair" lijn bestelt.

	Telenet	VOO NV	Bruté
Opnieuw inboeken van een techniker voor een klantenbezoek op een nieuwe datum ("hard" request op de dag zelf of de dag ervoor vanaf 12h00)	50% van het installatie/ reparatie tarief	50% van het installatie/ reparatie tarief	50% van het installatie/ reparatie tarief
Opnieuw inboeken van een techniker voor een klantenbezoek op een nieuwe datum ("light" request)	5,66 EUR	5,66 EUR	5,66 EUR
Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker ("hard" request op de dag zelf of de dag ervoor vanaf 12h00)	100% van het installatie/ reparatie tarief	100% van het installatie/ reparatie tarief	100% van het installatie/ reparatie tarief
Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker ("light" request)	5,66 EUR	5,66 EUR	5,66 EUR
Useless Visit	41,63 EUR	41,63 EUR	41,60 EUR
Wijzigen van profiel	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Wijzigen van product zonder aanpassing aan de tap	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Single Installer"	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Single Visit"	40,00 EUR	44,31 EUR	40,45 EUR
Wijzigen van product met aanpassing aan de tap binnen "Dual Visit"	NA	64,22 EUR	60,97 EUR
Configuratie van een nieuw profiel	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h
Technische ondersteuning (uurtarief)	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h

Tabel 20: overzicht van de tarieven voor ondersteunende diensten voor installaties

	Telenet	VOO NV	Brut��
Toevoegen van een gedeeld TV kanaal	614,25 EUR	- ⁸⁸	614,25 EUR
Toevoegen van een eigen TV kanaal	12.285 EUR	-	7.985,25 EUR + offerte captatie tv-signaal

Tabel 21: overzicht van de tarieven voor ondersteunende diensten voor TV kanalen

345. De CRC vraagt aan Telenet, VOO NV en Brut  , overeenkomstig artikel 59,   6, vierde lid, van de wet van 13 juni 2005, om de aangepaste versie van hun aanbieding te sturen 30 dagen na de publicatie van dit besluit. Het BIPT zal de conformiteit van deze gewijzigde versie nagaan voor ze gepubliceerd wordt. Indien bepaalde wijzigingen een IT implementatie noodzakelijk maken, verwijst de CRC voor de maximale termijnen waarbinnen deze IT implementatie moet gerealiseerd worden naar Bijlage J. "Gedragslijnen voor referentieaanbod- en IT-aanpassingen" van het CRC besluit van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep.
346. Tenslotte wil de CRC Telenet, VOO NV en Brut   eraan herinneren dat, overeenkomstig artikel 59,   5, van de wet van 13 juni 2005, het BIPT het referentieaanbod te allen tijde moet kunnen wijzigen om rekening te houden met de ontwikkeling van de aanbiedingen van de kabeloperatoren en de verzoeken van de begunstigen.

⁸⁸ Voor wat betreft de vaststelling van de prijzen met betrekking tot de wholesalediensten voor toegang tot omroep voor VOO NV wordt verwezen naar de andere besluiten van de CRC.

8.2. Beroepsmogelijkheden

347. Overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, is het mogelijk om beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
348. Het verzoekschrift wordt ingediend op de griffie van het gerecht in hoger beroep in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn.

8.3. Ondertekening

Michel van Bellinghen
Voorzitter van de CRC

Karim Ibourki
Secretaris van de CRC

Deel III. Bijlagen

Bijlage 1. Samenvatting van de reacties op de openbare raadpleging

349. Van 8 oktober tot 12 november 2020 liep een openbare raadpleging over dit besluit. De volgende stakeholders en operatoren hebben een bijdrage opgestuurd: Brutélé en Voo NV, Orange Belgium, Proximus en Telenet.
350. Hieronder worden de ontvangen bijdragen kort samengevat. Deze samenvatting geeft in grote lijnen de reacties van de verschillende stakeholders weer en streeft geen volledigheid na, noch wil ze per se alle uitgedrukte nuances weerspiegelen. Het BIPT verwijst de lezer naar de specifieke delen van de tekst voor verdere details.

Orange

351. Orange Belgium geeft in eerste instantie commentaar op een aantal wettelijke en methodologische aspecten.
352. In een tweede deel van zijn commentaar presenteert Orange een analyse van de kostenmodellen voor toegang tot de netwerken van de kabeloperatoren.
353. Na een inleidend gedeelte over het kostenmodel geeft Orange detailcommentaar over de tariefzetting en bepalingen voor niet-gemodelleerde diensten, set-up kosten en interconnectiekosten.
354. Orange besteedt aandacht aan activatie en installatie, en aan de-activatie en deinstallatie.
355. Verder is er commentaar over het gedeelte repair en maandelijkse kost voor de SLA Pro Repair. Er wordt ook commentaar gegeven op colocatie / co-mingling.
356. De commentaar op installatie gerelateerde ondersteunende diensten wordt opgesplitst in massamigratie, tarieven voor migratie en configuratie van profielen en afzegging/herplanning van nieuwe bezoeken.

Proximus

357. De belangrijkste reacties van Proximus kunnen als volgt worden samengevat:
358. Het ontwerpbesluit lijkt geen rekening te houden met het feit dat de begunstigde operator niet kan worden verplicht te betalen voor installatiewerkzaamheden die niet noodzakelijk zijn voor de gevraagde dienst.
359. In het ontwerpbesluit wordt niet voldoende aandacht besteed aan de tariefvoorwaarden voor een efficiënte uitvoering van de migratie van de eindklanten.
360. In de referentieaanbiedingen moet de toepasselijkheid van de facturering van een deactivatie en de bijbehorende de-installatie van de filter aan de tap van de eindklant worden gespecificeerd om misbruik in dit verband te voorkomen.

361. In de referentieaanbiedingen moeten ook de voorwaarden voor het in rekening brengen van de reparatiekosten worden vermeld.
362. De maandelijkse huurprijs voor "SLA Pro Repair" en de definitie van deze dienst kunnen niet onafhankelijk van elkaar worden behandeld.
363. In het ontwerpbesluit wordt erkend dat massamigraties mogelijk moeten zijn, maar er worden geen conclusies getrokken over de vraag of een dergelijke mogelijkheid daadwerkelijk in de referentieaanbiedingen moet worden opgenomen.
364. De analyse van de overhead- en IT-kosten is volgens Proximus niet correct en stimuleert geen IT-investeringen die even cruciaal zijn als de investeringen in het netwerk.
365. Het ontwerpbesluit verwerpt volgens Proximus terecht de aanvankelijke implementatiekosten, die niet gerechtvaardigd zijn om de genoemde juridische redenen, maar ook om redenen van rationaliteit en consistentie van de regelgeving. De referentieaanbiedingen moeten in dit opzicht worden aangepast.

Telenet

366. Telenet geeft in zijn reactie in eerste instantie commentaren met betrekking tot de niet-gemodelleerde diensten, met name betreffende implementatiekosten en interconnectiekosten.
367. Daarna geeft Telenet commentaren met betrekking tot activatie en installatie, deactivatie en de-installatie, reparatie en de maandelijkse SLA Pro Repair huurkost.
368. De commentaren met betrekking tot ondersteunende diensten voor installaties kunnen opgesplitst worden in opmerkingen over de tarieven voor migraties en configuraties van profielen en de tarieven voor het annuleren en opnieuw inboeken van een technikerbezoek.
369. Ten slotte geeft Telenet ook commentaren met betrekking tot ondersteunende diensten voor tv-kanalen.

VOO NV en Brutélé

370. Voo NV heeft samen met Brutélé 1 reactie ingestuurd.
371. Zij reageren op de volgende aspecten van het ontwerp van beslissing:
- Niet-gemodelleerde kosten
 - Implementatiekosten
 - Interconnectiekosten
 - Direct toewijsbare personeelskosten
 - Activatie
 - Installatie

- Desactivatie en desinstallatie
- Herstellingen
- Ondersteunende diensten voor TV-kanalen (hier maken zij een onderscheid tussen analoge en digitale TV-signalen)
- Modellering van de tarieven
- « Connect My Home » installatie (dit handelt over de gezamenlijke aansluiting van nutsvoorzieningen zoals gas, elektriciteit, telefonie, televisie en internet en is enkel van toepassing in Wallonië)